

UCHWAŁA NR 38/185/2024
ZARZĄDU POWIATU TARNOGÓRSKIEGO

z dnia 4 listopada 2024 r.

w sprawie przedstawienia Radzie Powiatu Tarnogórskiego Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tarnogórskiego za lata 2022-2023

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 13 i art. 32 ust. 2, pkt.1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 107) oraz art. 18 ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2024 poz. 54 z późn. zm.¹⁾)

Zarząd Powiatu
uchwala:

§ 1. Przedstawia się Radzie Powiatu Tarnogórskiego Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tarnogórskiego za lata 2022-2023 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Zobowiązuje się Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa po przedstawieniu Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tarnogórskiego za lata 2022-2023 Radzie Powiatu Tarnogórskiego do przekazania w/w raportu do organu wykonawczego województwa.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Staroście Tarnogórskiemu.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
ZARZĄDU POWIATU

Adam Chmiel

¹⁾ Przepisy wprowadzające zmiany opublikowano w: Dz.U.2024.834, 1089, 1222.

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU TARNOGÓRSKIEGO ZA LATA 2022-2023

POWIAT TARNOGÓRSKI

Tarnowskie Góry, 2024

ZLECENIODAWCA:

POWIAT TARNOGÓRSKI

Starostwo Powiatowe w Tarnowskich Górach
ul. Karłuszowiec 5, 42-600 Tarnowskie Góry
tel.: 32 381 37 71, faks: 32 381 37 27
mail: www.bip.tarnogorski.pl

ZLECENIOBIORCA:

EKO – TEAM KONSULTING

ul. Spokojna 3, 43-330 Hecznarowice
tel.: 33 486 53 53, faks: 33 486 54 54, kom. 513 100 869
mail: biuro@eko-team.com.pl

Agnieszka Chylak

WŁAŚCICIEL

 AGNIESZKA CHYLAK
EKO - TEAM KONSULTING
UL. SPOKOJNA 3
43-330 HE CZNAROWICE
NIP: 937-228-78-47, REGON: 240795960

AUTORZY OPRACOWANIA:

Agnieszka Chylak

Sebastian Kulikowski

Spis treści

1. WSTĘP.....	5
2. CHARAKTERYSTYKA POWIATU TARNOGÓRSKIEGO.....	6
3. CEL NADRZĘDNY I PRIORYTETY EKOLOGICZNE OKREŚLONE PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU TARNOGÓRSKIEGO NA LATA 2021–2024 Z PERSPEKTYWĄ DO 2029 ROKU.....	8
4. CELE GŁÓWNE ORAZ ZADANIA OKREŚLONE W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU TARNOGÓRSKIEGO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029	10
4.1. PRZECIWDZIAŁANIE ZMIANOM KLIMATU ORAZ LIKWIDACJA ŹRÓDEŁ EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ DO POWIETRZA.....	10
4.2. ZAGROŻENIA HAŁASEM	23
4.3. ZRÓWNOWAŻONE GOSPODAROWANIE WODAMI, W TYM ZAPEWNIENIE DOSTĘPU DO CZYSTEJ WODY DLA SPOŁECZEŃSTWA I GOSPODARKI ORAZ OSIĄGNIĘCIE DOBREGO STANU WÓD	25
4.4. OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI, W TYM GLEB ORAZ ZARZĄDZANIE ZASOBAMI GEOLOGICZNYMI.....	34
4.5. GOSPODARKA ODPADAMI W KIERUNKU GOSPODARKI W OBIEGU ZAMKNIĘTYM.....	35
4.6. ZARZĄDZANIE ZASOBAMI DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO I KULTUROWEGO, W TYM OCHRONA I POPRAWA STANU RÓZNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ I KRAJOBRAZU.	37
4.7. WSPIERANIE WIELOFUNKCYJNEJ I TRWALE ZRÓWNOWAŻONEJ GOSPODARKI LEŚNEJ	39
4.8. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM KLĘSK ŻYWIOŁOWYCH	42
4.9. EDUKACJA EKOLOGICZNA.....	43
4.10. KONTROLA I ZARZĄDZANIE OCHRONĄ ŚRODOWISKA.....	48
5. OCENA STOPNIA WYKONANIA ZAŁOŻONYCH CELÓW I PRIORYTETÓW EKOLOGICZNYCH ORAZ WERYFIKACJA PRZYJĘTYCH ZADAŃ POWIATU TARNOGÓRSKIEGO W LATACH 2022-2023.....	49
6. ANALIZA WSKAŹNIKOWA ZA LATA 2022-2023.....	51
7. PODSUMOWANIE	55

Spis tabel

Tabela 1 Stan realizacji zadań w zakresie ochrony powietrza na terenie powiatu tarnogórskiego	10
Tabela 2 Stan realizacji zadań dotyczących zagrożeń hałasem na terenie powiatu tarnogórskiego	23
Tabela 3 Stan realizacji zadań w zakresie gospodarowania wodami i gospodarki wodno-ściekowej na terenie powiatu tarnogórskiego	25
Tabela 4 Stan realizacji zadań w zakresie ochrony gleb na terenie powiatu tarnogórskiego	34
Tabela 5 Stan realizacji zadań w zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów na terenie powiatu tarnogórskiego	35
Tabela 6 Stan realizacji zadań w zakresie zasobów przyrodniczych na terenie powiatu tarnogórskiego	37
Tabela 7 Stan realizacji zadań w zakresie ochrony lasów na terenie powiatu tarnogórskiego	39
Tabela 8 Stan realizacji zadań w zakresie zarządzaniem ryzykiem klęsk żywiołowych na terenie powiatu tarnogórskiego.....	42
Tabela 9 Stan realizacji zadań w zakresie edukacji ekologicznej na terenie powiatu tarnogórskiego	43
Tabela 10 Stan realizacji zadań w zakresie działań systemowych na terenie powiatu tarnogórskiego.....	48
Tabela 11 Stopień wykonania założonych celów i priorytetów ekologicznych powiatu tarnogórskiego w latach 2022-2023	49
Tabela 12 Wskaźniki realizacji Programów ochrony środowiska	52

Tabela 13 Nakłady finansowe poniesione zadania z uwzględnieniem kierunku interwencji, w okresie sprawozdawczym 2022-2023	54
--	----

Spis rysunków

Rysunek 1 Lokalizacja powiatu tarnogórskiego na tle województwa śląskiego.....	6
--	---

1. Wstęp

Podstawą opracowania Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tarnogórskiego za lata 2022-2023 (zwanego dalej Raportem) jest umowa zawarta pomiędzy firmą EKO – TEAM KONSULTING, a Powiatem Tarnogórskim.

Wykonując ustawowy obowiązek wynikający z zapisów art. 17 ust.1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2024 r., poz.54 z późn. zm.) Starosta Tarnogórski zlecił opracowanie „Programu ochrony środowiska Powiatu Tarnogórskiego za lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2029”, który został uchwalony przez Radę Powiatu Tarnogórskiego w dniu 30 marca 2021 r., uchwałą nr XXIX/266/2021.

Zgodnie z wymaganiami ustawowymi, w cyklach dwuletnich powinny być opracowywane Raporty z wykonania Programu (ocena realizacji planu operacyjnego, ocena mierników, efektywności Programu).

Niniejszy dokument stanowi raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tarnogórskiego” obejmujący lata 2022-2023, zawiera on:

- analizę realizacji przedsięwzięć planowanych w aktualizacji POŚ z 2022 i 2023 roku,
- ocenę stopnia realizacji celów ekologicznych,
- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- analizę efektywności programu w oparciu o wskaźniki w nim określone.

Przy opracowaniu niniejszego Raportu wykorzystano materiały i informacje dotyczące stanu środowiska na terenie powiatu tarnogórskiego uzyskane z następujących instytucji:

- Starostwo Powiatowe w Tarnowskich Górach,
- Gminy powiatu tarnogórskiego,
- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział we Katowicach,
- Marszałek Województwa Śląskiego,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach,
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Katowicach,
- Nadleśnictwa: Zawadzkie, Brynek, Rudziniec, Świerklaniec, Koszęcin,
- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Metropolitalnej,
- Zarząd Dróg Powiatowych w Tarnowskich Górach,
- Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach,
- Zarządy Dróg Gminnych,
- PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Centrala Biuro Terenów Kolejowych i Ochrony Środowiska,
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie,
- Główny Urząd Statystyczny.

2. Charakterystyka powiatu tarnogórskiego

Powiat tarnogórski leży w środkowo-północnej części województwa śląskiego, na obrzeżu aglomeracji śląskiej. Od zachodu graniczy z powiatem gliwickim oraz powiatem strzeleckim (województwo opolskie), od południa z miastami na prawach powiatu tj. Gliwicami, Zabrzem, Bytomiem i Piekarami Śląskimi, od wschodu z powiatem będzińskim oraz powiatem myszkowskim, a od północy z powiatem lublińskim.

Powiat zajmuje powierzchnię 644 km² (64 420 ha), co daje mu 10 pozycję wśród 17-stu powiatów ziemskich województwa śląskiego (wg GUS, stan na 31.12.2023 r.).

W skład powiatu wchodzi 9 gmin, w tym 4 miejskie i 5 wiejskich tj.:

- miasta (gminy miejskie): Kalety, Miasteczko Śląskie, Radzionków, Tarnowskie Góry,
- gminy wiejskie: Krupski Młyn, Ożarówce, Świerklaniec, Tworóg, Zbrostawice.

Pod względem powierzchni największą gminą w powiecie są Zbrostawice a najmniejszą Radzionków.

Rysunek 1 Lokalizacja powiatu tarnogórskiego na tle województwa śląskiego.

Źródło: <http://gminy.pl/wojewodztwa/12.html>

Powiat tarnogórski wg danych GUS na dzień 31.12.2023 roku liczył 139 240 mieszkańców (139 221 mieszkańców w 2022 roku), z czego 51,66% stanowiły kobiety, a 48,34% mężczyźni. W latach 2002-2023 liczba mieszkańców utrzymywała się na podobnym poziomie.

Średni wiek mieszkańców wynosi 43,5 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa śląskiego oraz nieznacznie większy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

W 2023 roku zarejestrowano 1 931 zameldowań oraz 1 179 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla powiatu tarnogórskiego 752.

58,9% mieszkańców powiatu tarnogórskiego jest w wieku produkcyjnym, 17,6% w wieku przedprodukcyjnym, a 23,5% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

W powiecie tarnogórskim w roku 2023 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 18 521 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 13 738 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

W tymże roku zarejestrowano 1 078 nowych podmiotów, a 756 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Na przestrzeni lat 2009-2023 najwięcej (1 419) podmiotów zarejestrowano w roku 2010, a najmniej (967) w roku 2020. W tym samym okresie najwięcej (1 266) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2011 roku, najmniej (512) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2020 roku.

Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w powiecie tarnogórskim najwięcej (1 570) jest stanowiących spółki handlowe z ograniczoną odpowiedzialnością.

Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (17 806) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. 1,2% (228) podmiotów jako rodzaj działalności deklaruowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklaruowało 23,6% (4 373) podmiotów, a 75,2% (13 920) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w powiecie tarnogórskim najczęściej deklaruowanymi rodzajami przeważającej działalności są handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (22.7%) oraz budownictwo (14.8%).

Przez teren powiatu przebiegają drogi krajowe DK11 (Bytom-Lubliniec-Ostrów Wielkopolski-Poznań-Kołobrzeg) i DK78 (Chałupki- Chmielnik), a także droga ekspresowa S1 (Pyrzowice-Mysłowice) oraz autostrada A1 (Ostrawa-Gdańsk) oraz drogi wojewódzkie nr: 789, 907, 908, 911, 912 i 913. Na terenie gminy Ożarówce występuje lotnisko – MPL Katowice-Pyrzowice.

Kopalnie rud ołowiu, srebra i cynku wraz z systemem gospodarowania wodami podziemnymi w Tarnowskich Górach zostały wpisane na Listę światowego dziedzictwa w myśl Konwencji w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego. Wpis na Listę jest potwierdzeniem wyjątkowej powszechnej wartości dobra kulturowego lub przyrodniczego, które zasługuje na ochronę dla dobra całej ludzkości. Do UNESCO zakwalifikowano ostatecznie 28 obiektów pogórnich, w tym: kompleks podziemi po dawnym górnictwie rud ołowiu, srebra i cynku; dwie sztolnie: Głęboką Sztolnię Fryderyk, Sztolnię Boże Wspomóż; liczne szyby górnicze, w tym trzy będące częścią podziemnej trasy turystycznej w Zabytkowej Kopalni Srebra i dwa w Sztolni Czarnego Pstrąga, pierwotny rejon założenia Kopalni Fryderyk w dzielnicy Bobrowniki Śląskie, krajobraz pogórnicy z XIX wieku, krajobraz pogórnicy Srebrnej Góry, Park Miejski, Hałdę Popłuczkową dawnej Kopalni Fryderyk oraz Stację Wodociągową Staszic wraz z kompleksem podziemnych komór.

3. Cel nadrzędny i priorytety ekologiczne określone Programem Ochrony Środowiska dla Powiatu Tarnogórskiego na lata 2021–2024 z perspektywą do 2029 roku

Przy zastosowaniu wielu kryteriów środowiskowych, społecznych i gospodarczych w czasie opracowywania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tarnogórskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2029 roku dokonano wyboru następujących celów w obszarach interwencji:

1. Przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza

Cel 1. Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego,

Cel 2. Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich.

2. Zagrożenia hałasem

Cel 1. Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.

3. Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód

Cel 1. Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.

4. Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki w obiegu zamkniętym

Cel 2. Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska.

5. Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu

Cel 2. Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska.

6. Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej

Cel 2. Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska.

7. Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb oraz zarządzanie zasobami geologicznymi

Cel 1. Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.

8. Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji

Cel 4. Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa.

9. Kontrola i zarządzanie ochroną środowiska

Cel 5. Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska.

Celem niniejszego Raportu jest określenie czy zaplanowane zadania na lata 2022 i 2023 zostały zrealizowane oraz czy zostały osiągnięte efekty/wskaźniki ekologiczne.

W związku z tym w dalszej części opracowania w zestawieniach tabelarycznych zobrazowano, jak przebiegała realizacja planowanych zadań w wyznaczonym czasookresie.

W Programie Ochrony Środowiska w harmonogramach realizacji zadań wyszczególnia się dwie grupy zadań:

- Zadania własne – realizowane bezpośrednio przez Powiat Tarnogórski, ich realizacja jest związana bezpośrednio z wkładem finansowym Powiatu oraz środkami pozyskanymi z zewnątrz,
- Zadania monitorowane – realizowane przez jednostki tj. Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach, Gminy powiatu tarnogórskiego, Generalną Dyрекję Dróg Krajowych

i Autostrad Oddziału w Katowicach, Marszałka Województwa Śląskiego, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, Nadleśnictwa Zawadzkie, Brynek, Rudziniec, Świerklanie, Koszęcin, Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Przedsiębiorstwo Komunikacji Metropolitalnej, Zarząd Dróg Powiatowych w Tarnowskich Górach, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach, Zarządy Dróg Gminnych, Miejski Zarząd Ulic i Mostów w Tarnowskich Górach, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Katowicach Oddział w Lublińcu, PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Centrala Biuro Terenów Kolejowych i Ochrony Środowiska, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Biorąc pod uwagę fakt, iż w Programie Ochrony Środowiska pojawiają się zadania należące do każdej z dwóch wymienionych wyżej grup, dane do opracowania niniejszego Raportu pochodzą nie tylko z Powiatu Tarnogórskiego i jego jednostek, ale także z instytucji wymienionych na listach przedsięwzięć przewidzianych do realizacji, jako jednostki odpowiedzialne za ich wykonanie.

W tym celu autorzy niniejszego „Raportu...” wyspecyfikowali pisemne prośby o udzielenie informacji do jednostek mających wpływ na realizację poszczególnych zadań, a uzyskane informacje zostały wykorzystane w Raporcie z realizacji zadań zapisanych w Programie Ochrony Środowiska w częściach dotyczących zadań monitorowanych.

4. Cele główne oraz zadania określone w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Tarnogórskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2029

4.1. Przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza

W zakresie ochrony powietrza w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Tarnogórskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2029 założono realizację 19 zadań obejmujących m.in. termomodernizację budynków oraz inwestycję w odnawialne źródła energii, modernizację źródeł ciepła, realizację planów gospodarki niskoemisyjnej przez gminy, aktualizacja założeń do planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, edukację ekologiczną, budowę i modernizację infrastruktury drogowej i rowerowej.

W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji zadań dotyczących ochrony jakości powietrza na terenie powiatu tarnogórskiego w latach 2022-2023, w zakresie zadań własnych i monitorowanych.

Tabela 1 Stan realizacji zadań w zakresie ochrony powietrza na terenie powiatu tarnogórskiego

Cel 1. Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego		
Cel 2. Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich		
L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań
1.	Zimowe utrzymanie dróg powiatowych – Zapewnienie bezpieczeństwa na drogach powiatowych oraz poprawa komfortu podróżowania w warunkach zimowych	<p>Zarząd Dróg Powiatowych w Tarnowskich Górach</p> <p>Zimowe utrzymanie dróg powiatowych należy do zadań stałych ZDP. W 2022 roku na „Akcję Zima” wydatkowano łącznie 1 853 351,00 zł. Z uwagi na zakończenie porozumienia zawartego pomiędzy Gminą Radzionków a Powiatem Tarnogórskim na zimowe i letnie utrzymanie dróg wznowiono powyższe usługi w sezonie 2022/2023.</p> <p>W latach 2022-2023 Zarząd Dróg Powiatowych w Tarnowskich Górach, zlecał mechaniczne oczyszczanie nawierzchni dróg powiatowych ograniczonych krawężnikami. Częstotliwość opracowanych poszczególnych zleceń w przedziale czasowym co 2,5-3 tygodnie nie była realizowana poprzez stały harmonogram a wynikała z potrzeby oczyszczenia nawierzchni drogowych, bitumicznych po uprzednim stwierdzeniu nieprawidłowości.</p> <p>Ilość oczyszczona nawierzchni drogowej, bitumicznej ograniczonej krawężnikami na terenie powiatu wynosiła w roku 2022 w okresie od kwietnia do listopada 2 581 095 m², a w roku 2023 w okresie od maja do listopada 1 783 380 m².</p>
2.	Rozwój komunikacji publicznej i stworzenie zintegrowanego systemu komunikacji miejskiej mającego na celu przesiadkę z samochodów na rzecz transportu zbiorowego.	<p>Powiat Tarnogórski</p> <p>W dniu 27 stycznia 2022 roku został podpisany list intencyjny pomiędzy Powiatem Tarnogórskim a Gminą Kalety, Gminą Krupski Młyn, Gminą Miasteczko Śląskie, Gminą Ożarówce, Gminą Radzionków, Gminą Świerklaniec, Gminą Tarnowskie Góry, Gminą Tworóg, Gminą Zbrosławice, w którym ww. jednostki samorządu terytorialnego zadeklarowały współpracę na rzecz opracowania koncepcji spójnej sieci tras rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą w jednolitym standardzie w formie Programu Rozwoju Tras Rowerowych na obszarze gmin powiatu tarnogórskiego na lata 2022-2030.</p>
3.	Wspieranie rozwoju transportu rowerowego oraz wdrażanie rozwiązań na rzecz jego integracji	<p>Program został przyjęty uchwałą Rady Powiatu Tarnogórskiego nr XLVIII/411/2022 z dnia 29 listopada 2022 roku. Określa założenia</p>

	z miejskimi systemami transportowymi.	rozwojowe związane z trasami rowerowymi i ruchem rowerowym na obszarze gmin powiatu tarnogórskiego, wyznaczając tym samym kluczowe obszary, na jakich będzie się koncentrować interwencja lokalnych samorządów w perspektywie założonej do 2030 roku.
4.	<p>Remonty i modernizacje dróg na terenie powiatu tarnogórskiego</p> <p>Uwzględnienie w planach rozwoju transportu działań mających wpływ na jakość powietrza poprzez upłynnienie ruchu pojazdów, budowę obwodnic i wprowadzenie ograniczeń w ruchu pojazdów ciężkich.</p>	<p>Zarząd Dróg Powiatowych w Tarnowskich Górach</p> <p>Powiat rokrocznie stara się poprawiać stan dróg, w latach 2022-2023 zmodernizowano około 10 km jezdni, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Remont i przebudowa DP 3271S w Radzionkowie; koszt: 6 072 647,00 zł, • Remont DP 2901S i DP 2902S na terenie gminy Tworóg i Zbrosławice wraz z przebudową w zakresie budowy elementów uspokojenia ruchu na wlotach do terenów zabudowy; koszt: 4 610 043,00 zł, • Remonty nawierzchni dróg na terenie gminy Tarnowskie Góry: ul. Bytomska (zatoka autobusowa), ul. Witosa, ul. Czarnohucka, ul. Wyspiańskiego, ul. Słowackiego, ul. Pyskowskiej, ul. Wyszyńskiego, ul. Janasa, ul. Opolska, ul. Monte Cassino, ul. Pokoju, ul. Częstochowska, ul. Bytomska, ul. Gliwicka, ul. Radzionkowska, ul. Nakielska; koszt całkowity: 639 815,00 zł, • Remonty chodników na terenie gminy Tarnowskie Góry: ul. Grzybowska, ul. Kościelna, ul. Witosa, ul. Czarnohucka, ul. Słowackiego, ul. Opolska; koszt całkowity: 361 162,00 zł, • Remonty nawierzchni dróg i infrastruktury drogowej na terenie gminy Zbrosławice: ul. Księżoleśna (Wilkowice), ul. Wolności (Zbrosławice), ul. Ziemięcicka (Szałsza), ul. Dworcowa (Wieszowa), ul. Wiejska (Księży Las), przepust drogowy w ciągu ul. Dworcowej w Przechlebiu, kanalizacja deszczowa na ul. Mickiewicza, remont rowu w ciągu ul. Pyskowskiej; koszt całkowity: 1 098 933,00 zł, • Remonty chodników na terenie gminy Zbrosławice: ul. Tarnogórska (Kamieniec), ul. Wiejska (Księży Las); koszt całkowity: 77 417,00 zł, • Remonty nawierzchni dróg i infrastruktury drogowej na terenie gminy Kalety: ul. Lubocz, most - ul. Stawowa, most - ul. Drozdka; koszt całkowity: 532 159,00 zł, • Remonty nawierzchni dróg na terenie gminy Miasteczko Śląskie: ul. Borowa, ul. Rubinowa; koszt całkowity: 139 890,00 zł, • Remonty nawierzchni dróg na terenie gminy Ożarówce: ul. Tarnogórska, ul. Główna (Zendek); koszt całkowity: 229 354,00 zł, • Remonty nawierzchni dróg na terenie gminy Radzionków: ul. Nałkowskiej, ul. Sikorskiego, ul. Nałkowskiej; koszt całkowity: 57 218,00 zł, • Remonty infrastruktury drogowej na terenie gminy Tworóg: przepust drogowy w ciągu ul. Słonecznej w Połomi; koszt całkowity: 111 431,00 zł, • Remont nawierzchni dróg ul. Pyskowskiej Połomia-Brynek, gmina Tworóg (brak informacji dot. kwoty), • Remonty nawierzchni dróg na terenie gminy Świerklaniec: ul. Parkowa; koszt całkowity: 3 934,00 zł,

		<ul style="list-style-type: none"> • Remonty nawierzchni dróg na terenie gminy Krupski Młyn: ul. Tarnogórska Potępa, ul. Główna; koszt całkowity: 9 259,00 zł. <p>okres realizacji 2023-2024:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przebudowa 2335 S ul. Ofiar Katynia w Kaletach, na kwotę 1.363.784,58 zł, • Przebudowa 3224 S ul. Mikulczyckiej w Świętoszowicach, na kwotę 125.564,98 zł, • Remont drogi gruntowej ul. Mickiewicza w Kaletach, na kwotę 158.670,00 zł, • Remonty chodników przy drogach powiatowych, na kwotę 601.507,57 zł. <p>Zarząd Dróg Powiatowych w Tarnowskich Górach w latach 2022-2023 wykonał nasadzenia nowych drzew w pasach drogowych dróg powiatu tarnogórskiego w ilości 170 szt., na kwotę 107 568,00 zł. W tym samym czasie wykonano wycięcie drzew na podstawie posiadanych decyzji w pasach drogowych dróg powiatowych w ilości 83 szt., na kwotę 81 144,72 zł.</p> <p>Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Katowicach</p> <p>W latach 2022-2023 na drogach będących w administracji GDDKiA na terenie powiatu tarnogórskiego przeprowadzono następujące zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Remont cząstkowy autostrady A1 w ilości 25 m² oraz dokonano wymiany 22,5 m korytek ściekowych na węźle Zabrze Północ; koszt: 10 370,66 zł, • Naprawa stożków oporowych przy przyczółku południowym i północnym obiektu mostowego WD 417 w ciągu autostrady A1d km 0+586; koszt: 7 928,33 zł, • Remont cząstkowy na DK78 w ilości 489,9 m²; koszt: 79 233,57 zł, • W 2023 roku rozpoczęto realizację zadania inwestycyjnego pn.: „Rozbudowa drogi krajowej nr 94 odc. Piszkowice – granica m. Zabrze w km 256+223 do km 246+013”, • W 2023 roku rozpoczęto realizację zadania inwestycyjnego pn.: „Budowa mostu przez ciek Blaszyńówka w ciągu drogi krajowej nr 11 w miejscowości Tworóg”; koszt: 4 260 000,00 zł, • Remonty cząstkowe na drodze ekspresowej S1 o powierzchni 27 m²; koszt: 3 500,00 zł, • Poprawa BRD na DK78 w m. Świerklaniec; koszt: 384 744,00 zł, • Wybudowano chodnik w ciągu DK8 w m. Świerklaniec; koszt: 1 175 280,00 zł, • Poprawa BRD na przejściach dla pieszych na DK11 w m. Rudniki. <p>Ponadto w latach 2022-2023 na terenie powiatu tarnogórskiego GDDKiA O/Katowice wykonała nasadzenia i wycinkę drzew:</p> <ul style="list-style-type: none"> • DK nr 11: 30 szt. nasadzeń drzew, 4 szt. wycinki drzew, • DK nr 78: 12 szt. nasadzeń drzew, 41 szt. wycinki drzew.
--	--	--

		<p>Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach</p> <p>W latach 2022-2023 na drogach wojewódzkich w powiecie tarnogórskim:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zakończono realizację zadania inwestycyjnego pn. „Przebudowa DW913 od ronda na skrzyżowaniu z ul. Piłsudskiego do skrzyżowania przy wjeździe na lotnisko” – wartość robót brutto 16 702 480,73 zł, • Zrealizowano w terenie zatwierdzony projekt stałej organizacji ruchu pn. „Projekt zmiany organizacji ruchu w związku z budową przejścia dla pieszych w ciągu DW 913 w m. Pyrzowice” – wartość brutto: 10 678,12 zł, • Zrealizowano zadanie pn. „Remont konstrukcji oporowej na DW 911 w m. Orzech” – wartość zadania brutto w 2023 roku: 65 901,43 zł, • Na bieżące utrzymanie obiektów mostowych wydatkowano kwotę 40 636,12 zł (środki z budżetu Województwa Śląskiego), • W ramach bieżącego utrzymania dróg prowadzone były prace interwencyjne i utrzymaniowe polegające na zapewnieniu ciągłości nawierzchni oraz zapewnieniu bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego. Wykonywane były remonty cząstkowe małe i wielkopowierzchniowe, raz w roku po zakończeniu akcji wykonywano zmiatanie nawierzchni jezdni i chodników. Ponadto zrealizowane były prace związane z usuwaniem i utylizacją martwych zwierząt, koszeniem poboczy (2 razy w roku), przycinką drzew i krzewów. Wycięto 5 drzew (4szt. w 2022 roku i 1 szt. w 2023 roku). Nie wykonywano nasadzeń. <p>Gmina Kalety</p> <p>W 2023 roku przeprowadzono działania remontowo- modernizacyjne w Kaletach przy ul.: Anioła, Jodłowej, Wolności, Sobieskiego, Polnej, Kochanowskiego, Myśliwskiej, Kościuszki oraz 1 Maja (centrum).</p> <p>Gmina Krupski Młyn</p> <p>W 2022 roku na modernizację dróg gminnych wydatkowano łącznie 92 301,80 zł. Wykonano budowę i przebudowę dróg gminnych: ulic Krasickiego, Miarki i Parku Oczko w miejscowości Krupski Młyn, ulic Łąkowej, Słonecznej i Topolowej w miejscowości Potępa oraz drogi w miejscowości Żyłka. Brak jest danych dotyczących realizacji zadania w 2023 roku.</p> <p>Gmina Miasteczko Śląskie</p> <p>W latach 2022-2023 gmina realizowała zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa ulicy Brzozowej w Miasteczku Śląskim - budowa drogi z kostki brukowej betonowej od ul. Sosnowej do ul. Polnej na długości 145,0 m; koszt 759 028,93 zł, • Budowa ulicy Gajowej - sporządzenie kompleksowej dokumentacji projektowo kosztorysowej; koszt: 172 200,00 zł, <p>Ponadto w 2023 roku gmina przeznaczyła 250 000,00 zł brutto na remonty dróg gminnych i dróg dla pieszych, w tym remont cząstkowy nawierzchni dróg ulepszonych, remont dróg dla pieszych oraz remont cząstkowy nawierzchni dróg gruntowych.</p>
--	--	--

		<p>Gmina Ożarówce</p> <p>W 2022 roku w ramach realizacji zadania budowy dróg gminnych wydatkowano łącznie 2 272 044,21 zł, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa drogi - ul. Sportowej z obustronnym chodnikiem z odprowadzeniem wód opadowych z jezdni oraz chodnikiem wzdłuż ul. Tarnogórskiej, • Przebudowa pasa drogowego wraz z budową sygnalizacji świetlnej w Ożarowicach, • Przebudowa drogi gminnej nr 687039S (ul. Zubrza, ul. Kolejowa, ul. Wolności) w Gminie Ożarówce -pod koniec grudnia 2022 roku podpisano umowę na zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych. <p>Gmina Radzionków</p> <p>W 2022 roku w realizowano następujące zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa drogi łączącej ul. Księżogórką z ul. M. Dąbrowskiej w Radzionkowie (dokumentacja projektowa), • Budowa przedłużenia ul. M. Dąbrowskiej w kierunku ul. Nieznanego Żołnierza. <p>Gmina Świerklaniec</p> <p>W 2023 roku Gmina wykonała nakładki w ciągu ul. Krzywej w Orzechu na długości 91,3mb, ul. Wiosennej w Świerklańcu na długości 16,3mb, ul. Plebiscytowej w Świerklańcu na długości 24,9 mb, oraz remont nawierzchni jezdni brukowej ul. Krzywej w Orzechu na długości 68 mb.</p> <p>Gmina Tarnowskie Góry</p> <p>W latach 2022-2023 w ramach realizacji zadania wykonano:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odnowę nawierzchnię bitumiczną (nakładki asfaltobetonowe) w ul. Królowej Jadwigi, ul. Nowej, ul. Opatowskiej, ul. Andersa, ul. Słomianka, ul. Kanałowej, ul. Mazowieckiej, ul. Strzybnickiej – bocznej wewnętrznej oraz ul. Francuskiej, • Budowę chodnika przy ul. Staffa w Tarnowskich Górach, rozbudowa układu drogowego w rejonie ulic: Górnicza, Bondkowskiego, Zamkowa, Nowaka, • Rozbudowę ul. Towarowej, Lipowej i Polnej, • Przebudowę ul. Słoneczników. <p>Gmina Tworóg</p> <p>W latach 2022-2023 w ramach realizacji zadania wykonano:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Remont ulicy Składowej w Tworogu; koszt: 730 239,62 zł, • Remont ul. Grunwaldzkiej i Kopernika w Tworogu; koszt: 687 069,20 zł, • Przebudowę zjazdu z drogi krajowej nr 11; koszt: 48 949,08 zł, • Utwardzenie drogi wewnętrznej w Brynku; koszt: 19 680,00 zł, • Remonty dróg gminnych w 2022 r. (masa bitumiczna i szutry); koszt: 133 956,75 zł, • Modernizację ul. Kolonia Ameryka w Wojsce; koszt 1 523 360,55 zł, • Budowę i przebudowę ul. Wierzbowej w Tworogu; koszt: 1 065 300,00 zł,
--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • Remont ul. Wiejskiej w Brynku koszt: 1 290 539,89 zł, <p>Gmina Zbrosławice</p> <p>W latach 2022-2023 realizowano zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowę (rozbudowa) ulicy Traugutta w Zbrosławicach; koszt: 1 431 479,20 zł, • Budowę ul. Stokrotek w Łubkach; koszt: 634 284,96 zł, • Budowę ul. Parkowej w Kamieńcu; koszt: 571 748,85 zł, • Przebudowę ul. Kościuszki w Wieszowie; koszt: 1 072 455,05 zł, • Przebudowę drogi bocznej od ul. Długiej w Łubiu; koszt: 305 166,29 zł, • Budowę ul. Owocowej w Wieszowie; koszt: 179 452,08 zł, • Modernizację kanału deszczowego ul. Leśna w Czekanowie; koszt: 161 364,00 zł, • Modernizację kanału deszczowego w ciągu ulicy Gliwickiej w Czekanowie; koszt: 179 214,69 zł, • Budowę ul. Na Józefkę w Zbrosławicach; koszt dokumentacji projektowej: 70 848,00 zł, • Remont ulicy Ptasiej w Szalszy – etap I; koszt: 375 436,01 zł, • Remont odcinka nawierzchni ulicy Batorego w Zbrosławicach; koszt: 154 798,50 zł.
5.	Realizacja planów gospodarki niskoemisyjnej i programów ograniczania niskiej emisji w gminach Powiatu Tarnogórskiego.	<p>Gminy Powiatu Tarnogórskiego realizują plany gospodarki niskoemisyjnej poprzez wymianę źródeł ciepła na ekologiczne zgodne ze standardami emisyjności.</p> <p>Gmina Kalety</p> <p>W latach 2022-2023 w ramach realizacji zadania gmina zrealizowała 46 inwestycji wspomagających mieszkańców w zakresie zmiany źródeł ciepła na sprzyjające środowisku.</p> <p>Gmina Krupski Młyn</p> <p>Na podstawie opracowanego Planu Gospodarki Niskoemisyjnej w maju 2018 roku podpisane zostało pomiędzy Gminą Krupski Młyn a gminami Tarnowskie Góry, Lelów, Gaszowice, Tworóg, Psary, Kuźnia Raciborska, Jejkowice, Lyski i Nędza porozumienie mające na celu wspólną realizację projektu pn.: „Odnawialne źródła energii poprawą jakości środowiska naturalnego na terenie Gmin Partnerskich”. Porozumienie reguluje zasady współpracy oraz prawa i obowiązki partnerów przy wnioskowaniu, realizacji i rozliczaniu projektu. Zgodnie z porozumieniem liderem partnerstwa jest Gmina Tarnowskie Góry.</p> <p>Projekt złożony został w ramach RPO WSL 2014-2020, działanie 4.1.3. 28 maja 2018 roku. Projekt obejmuje budowę odnawialnych źródeł energii na terenie 11 gmin partnerskich. Prace na terenie gminy Krupski Młyn zakończyły się w kwietniu 2022 roku. Finalnie w ramach prac wykonanych zostało 109 instalacji fotowoltaicznych o łącznej mocy 445,425 kWp, 6 instalacji solarnych o łącznej mocy 13 kW, 37 instalacji pomp ciepła o łącznej mocy 416,40 kW oraz 11 pieców na biomasę o łącznej mocy 175 kW. Koszt prac wyniósł 3 268 372,59 zł. Pokryty został ze środków dotacji RPO WSL 2014-2020 (85%) oraz wpłat mieszkańców.</p>

		<p>Gmina Miasteczko Śląskie</p> <p>Gmina posiada i realizuje Program Ograniczenia Niskiej Emisji. W latach 2022-2023 w ramach Programu udzielono dotacji do wymiany źródła ciepła na ekologiczne - wymieniono 52 szt. „kopciuchów” na ekologiczne źródło ciepła. Gmina wspiera także mieszkańców w składaniu wniosków do Programu „Czyste Powietrze”.</p> <p>Gmina Radzionków</p> <p>W ramach rozwijania systemu dofinansowań dla mieszkańców Radzionkowa do wymiany źródeł ciepła (np. wymiana kotłów, termomodernizacje) w 2022 roku złożono 165 wniosków i udzielono dotacji na dofinansowanie do wymiany źródeł ciepła w kwocie 742 500,00 zł.</p> <p>W 2023 roku natomiast złożono i zrealizowano 74 wnioski o dotację do modernizacji systemów ogrzewania (likwidację „kopciuchów” i ich zastąpienie ekologicznymi źródłami ciepła) w budynkach i lokalach należących do osób fizycznych, na co z budżetu miasta wydatkowano kwotę 333 000,00 zł. Jednocześnie w ramach funkcjonowania gminnego punktu konsultacyjno-informacyjnego programu „Czyste powietrze” udzielano kompleksowego wsparcia osobom fizycznym w pozyskiwaniu dofinansowań z ww. programu do wymiany źródeł ciepła oraz do termomodernizacji (docieplenia ścian i dachów, wymiany stolarki okiennej i drzwiowej) budynków jednorodzinnych.</p> <p>Gmina Świerklaniec</p> <p>Gmina Świerklaniec na podstawie zawartego porozumienia prowadzi Punkt Programu Czyste Powietrze, w którym bezpłatnie dla mieszkańców gminy udzielane są porady w zakresie dofinansowania przedsięwzięć proekologicznych z zakresu wymiany źródła ogrzewania, docieplenia domu czy też instalacji OZE.</p> <p>W latach 2022-2023 mieszkańcy Gminy Świerklaniec złożyli łącznie 214 wniosków w ramach Programu Czyste Powietrze, w tym 105 w 2022 roku i 109 w 2023 roku.</p> <p>Gmina Tarnowskie Góry</p> <p>Gmina posiada Program Ograniczenia Niskiej Emisji, w ramach którego udzielano dofinansowania dla mieszkańców do wymiany nieefektywnych źródeł ciepła. W latach 2022-2023 zrealizowano 197 inwestycji, w ramach których zamontowano następujące nowe źródła ciepła:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 138 szt. kotłów gazowych, • 22 szt. kotłów węglowych, • 17 szt. kotłów na biomase, • 19 szt. pomp ciepła, • 1 węzeł cieplny. <p>Gmina Zbrosławice</p> <p>W 2022 roku gmina udzielała dotacji celowej dla osób fizycznych ze środków budżetu Gminy Zbrosławice na wymianę starego źródła ciepła na nowe ekologiczne. W ramach programu udzielono dotacji na wymianę 24 kotłów starego typu na nowe (m.in. kotły węglowe 5 klasy, kotły na biomase 5 klasy, kotły gazowe). Koszt: 104 500,00 zł.</p>
6.	Aktualizacja założeń do planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa	Gminy Powiatu Tarnogórskiego zgodnie z obowiązującymi przepisami dokonują aktualizacji do planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.

	gazowe w poszczególnych gminach Powiatu Tarnogórskiego.	
7.	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej należących do Powiatu Tarnogórskiego	<p>Powiat Tarnogórski</p> <p>W latach 2022-2023 realizowano następujące zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> Przebudowa dachu budynku Wieloprofilowego Zespołu Szkół w Tarnowskich Górach - W kwietniu 2022 roku zakończono prowadzony od 2021 roku remont dachu i poddasza tarnogórskiej „Sorby”. W trakcie prowadzonych prac odrestaurowana została charakterystyczna dla tego budynku wieżyczka widokowa. Dodatkowo został docieplony strop poddasza wraz z wykonaniem nowoczesnego zabezpieczenia przeciwpożarowego, wymieniono instalację elektryczną poddasza z oświetleniem wewnętrznym, instalację odgromową dachu wraz z kompletnym odwodnieniem. Całkowity koszt remontu to 1 123 828,00 zł, Termomodernizacja budynku Zarządu Dróg Powiatowych w Tarnowskich Górach przy ulicy Pyskowskiej wraz z montażem instalacji fotowoltaicznej – we wrześniu 2022 roku została podpisana umowa z wykonawcą robót. W zakres prac wchodziły prace termomodernizacyjne w budynku administracyjnym oraz w części pomieszczeń garażowych, które zostaną przebudowane na pomieszczenia biurowe. Całość inwestycji wraz z dokumentacją projektową, kosztami inspektora nadzoru oszacowano na kwotę: 1 038 699,00 zł, a zakończenie prac zaplanowano na 2023 rok, Remont dachu budynku przy ul. Głównej 2 w Nakle Śląskim – koszt całkowity: 259 809,00 zł, Wykonanie izolacji ścian fundamentowych w budynku warsztatów Zespołu Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich w Tarnowskich Górach; koszt całkowity: 205 356,00 zł.
8.	Termomodernizacja Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących w Tarnowskich Górach	
9.	Termomodernizacja budynku Domu Pomocy Społecznej „Przyjaźń” w Tarnowskich Górach, ul. Włoska 24 – Poprawa warunków pobytu pensjonariuszy, ograniczenie kosztów funkcjonowania jednostki	
10.	Termomodernizacja budynku Domu Pomocy Społecznej w Łubiu – Poprawa warunków pobytu pensjonariuszy, ograniczenie kosztów funkcjonowania jednostki	
11.	Termomodernizacja Zespołu Szkół Budowlano-Architektonicznych w Tarnowskich Górach	
12.	Termomodernizacja budynku Zarządu Dróg Powiatowych w Tarnowskich Górach wraz z instalacją fotowoltaiki	
13.	Poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych, w tym poprzez kompleksową termomodernizację.	<p>Zgodnie z informacjami WFOŚiGW w Katowicach w latach 2022-2023 w ramach programu Czyste Powietrze mieszkańcy powiatu tarnogórskiego podpisali 1 854 umów na wymianę źródła ciepła, 496 umów na termomodernizację oraz 283 umów na montaż instalacji OZE.</p> <p>Gmina Kalety</p> <p>W 2022 roku gmina realizowała zadanie poprzez kompleksową termomodernizację budynków wielorodzinnych w Kaletach przy ul: Dębowej 23 i 23 A, Dębowej 25 i 25 A, 1 Maja 3, Drozdka 31.</p> <p>W 2023 roku nie realizowano zadania. Miasto Kalety na chwilę obecną wykonało termomodernizację wszystkich obiektów użyteczności publicznej i budynków komunalnych będących w zasobach gminy.</p>

		<p>Gmina Krupski Młyn</p> <p>Termomodernizacja budynków mieszkalnych wielorodzinnych w miejscowości Ziętek blok nr 3 i 5, wykonana w 2023 roku.</p> <p>Gmina Miasteczko Śląskie</p> <p>W latach objętych sprawozdaniem zadanie nie było realizowane.</p> <p>Gmina Ożarówce</p> <p>W 2022 roku realizowano zadanie pn.: „Termomodernizacja budynków mieszkalnych wielorodzinnych w Gminie Ożarówce”. Wydatkowano 143 617,71 zł. W marcu 2022 r. zakończono roboty w budynku domu nauczyciela przy ul. Głównej 126 w Zendku. Tym samym zakończono realizację zadania, które zakładało docieplenie budynków, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, modernizację systemów ogrzewania oraz montaż instalacji fotowoltaicznych w budynkach byłych domów nauczyciela zlokalizowanych w Ożarówicach przy ul. Szkolnej 8, w Pyrzowicach przy ul. Wolności 46 oraz w Zendku przy ul. Głównej 126, a także w budynku tzw. Agronomówki, zlokalizowanym w Ożarówicach przy ul. Szkolnej 6.</p> <p>Ponadto w listopadzie 2022 roku podpisano umowę na realizację termomodernizacji budynku Urzędu Gminy w Ożarówicach.</p> <p>Gmina Radzionków</p> <p>W latach 2022-2023 realizowano działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja energetyczna budynku mieszkalnego przy ul. Knosały 20; koszt: 1 223 671,23 zł, • Modernizacja budynku mieszkalnego przy ul. Sobieskiego 2 (budynek główny oraz lewa oficyna)”; koszt: 588 174,60 zł, • Modernizacja kotłowni wraz z izolacją głównego poziomu c.o. w budynku przy ul. Męczenników Oświęcimia 43; koszt: 28 688,02 zł, • W ramach realizacji porozumienia zawartego w dniu 4 kwietnia 2023r. pomiędzy Gminą, a Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolią z siedzibą w Katowicach w sprawie koordynacji i wspólnej realizacji programu ELENA, wydatkowano kwotę 2 675,00 zł. oraz zawarto umowę wykonawczą w dniu 5 września 2023r. W ramach zadania Gmina zobowiązała się przeprowadzić inwestycje w postaci termomodernizacji 4 budynków gminnych należących do mieszkaniowego zasobu tj. przy ul. Ks. dra J. Knosały 3, ul. Męczenników Oświęcimia 52, ul. Pod Lipami 1 oraz ul. Jana III Sobieskiego 2, natomiast GZM zapewni wykonanie i przekazanie dokumentacji w tym zakresie (ekspertyz, audytów, inwentaryzacji, analiz itp.). Termin wykonania dokumentacji ustalono na koniec lutego 2025 roku. <p>Gmina Świerklaniec</p> <p>W latach 2022-2023 wykonano następujące działania w zakresie termomodernizacji budynków użyteczności publicznej i budynków komunalnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Termomodernizacja budynku filii Urzędu Gminy w Świerkłańcu, • Przebudowa kotłowni węglowej na gazową wraz z wewnętrzną instalacją gazu na potrzeby budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Orzechu,
--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> Termomodernizacja gminnych budynków mieszkaniowych - wykonanie dokumentacji technicznej dla termomodernizacji budynków przy ul. Głównej 7 i Głównej 52 w Nakle Śląskim w ramach programu "Elena". <p>Gmina Tarnowskie Góry</p> <p>W latach 2022-2023 gmina realizowała zadanie poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> Termomodernizację budynków komunalnych przy ul. Bytomskiej 9-9a, Bytomskiej 13, Wyspiańskiego 22-22a, Termomodernizację obiektów oświatowych: Przedszkole nr 26 przy ul. Pastuszki 3 oraz Przedszkole nr 22 przy ul. Wyspiańskiego 137. <p>Gmina Zbrosławice</p> <p>W roku 2022 gmina w ramach realizacji zadania wykonała szereg inwestycji, z których największe to wymiana pokrycia dachowego na budynkach w Przechlebiu i Wieszowie oraz termomodernizacja budynków w Ptakowicach, Zbrosławicach i Zawadzie.</p>
14.	Montaż odnawialnych źródeł energii m.in. instalacji fotowoltaicznych w budynkach użyteczności publicznej należących do Powiatu Tarnogórskiego	W okresie objętym sprawozdaniem Starostwo Powiatowe w Tarnowskich Górach nie realizowało zadań z zakresu odnawialnych źródeł energii.
15.	Zakup czujników jakości i mierników zanieczyszczenia powietrza	Starostwo Powiatowe w Tarnowskich Górach Zakup abonamentu dla czujników Airly do pomiaru jakości powietrza na okres od 1.06.2023- 31.12.2024 – 15.592,46 zł.
16.	Realizacja inwestycji mających na celu ograniczenie emisji substancji zanieczyszczających z instalacji energetycznych i przemysłowych oraz zminimalizowanie emisji niezorganizowanej.	<p>W 2022 r. VEOLIA POŁUDNIE Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Tarnowskich Górach przy ul. Zagórskiej 173 rozpoczęła proces inwestycyjny polegający na rozbudowie istniejącej instalacji w przemyśle energetycznym do spalania paliw – zlokalizowanej na terenie Ciepłowni „Przyjaźń” położonej przy ul. Zagórskiej 173 w Tarnowskich Górach.</p> <p>Etap I rozbudowy: to budowa 2 zespołów prądotwórczych, kogeneracyjnych o łącznych mocach wytwórczych 4 MWe i 4,1MWt w gorącej wodzie o temp.1300C, zasilanych gazem ziemnym. Zespoły kogeneracyjne razem z niezbędną infrastrukturą przyłączeniową zainstalowane zostaną w zabudowie kontenerowej obok budynku Ciepłowni, w której zainstalowane są kotły węglowe. Każdy z zespołów kogeneracyjnych zostanie wyposażony w oddzielny komin odprowadzający spaliny do powietrza.</p> <p>Etap II rozbudowy: to budowa kotła opalanego biomasą o mocy wytwórczej 12 MWt dla gorącej wody o temp.130oC. Kocioł biomasowy zostanie wybudowany w nowym budynku obok budynku Ciepłowni. Zostanie połączony systemem podajników z magazynem biomasy, znajdującym się na zewnątrz budynku. Kocioł zostanie wyposażony w dwustopniowy układ odpylania z by-pasem, pozwalający na odpylanie 100% spalin, o skuteczności odpylania ≤ 30 mg/Nm3 przy 6%O2. Pozostałości ze spalania oraz wychwycony w odpylaczu pył odprowadzany będzie zamkniętym systemem podajników do zamkniętego kontenera na zewnątrz budynku.</p> <p>18 kwietnia br. odbyło się oficjalne zakończenie przedmiotowego zadania inwestycyjnego. Ekologiczna instalacja dostarcza ciepło do 10</p>

		<p>tysięcy mieszkań i obiektów publicznych w Tarnowskich Górach, a inwestycja przyniesie także liczne inne korzyści dla mieszkańców, m.in. ograniczy o połowę zużycia węgla w ciepłowni oraz zredukuje emisję CO₂ o 24%.</p>
17.	<p>Prowadzenie działań kontrolnych w zakresie zakazu spalania odpadów w indywidualnych systemach grzewczych jako elementu zmian w świadomości społeczności oraz jako środek prewencyjny.</p>	<p>Gmina Kalety</p> <p>W latach 2022-2023 gmina przeprowadziła łącznie 40 kontroli, z czego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 26 kontroli, w 2022 roku, w tym wykroczeń 14 z powodu niedostosowania pieca grzewczego do uchwały antysmogowej • 14 kontroli w 2023 roku, w tym wykroczeń 5 z powodu niedostosowania pieca grzewczego do uchwały antysmogowej. <p>Gmina Miasteczko Śląskie</p> <p>W 2023 roku gmina przeprowadziła 24 kontrole mieszkańców w zakresie gospodarki odpadami oraz 30 kontroli w zakresie ochrony powietrza. W 2022 roku natomiast przeprowadzono jedynie 22 kontrole w zakresie gospodarki odpadami.</p> <p>Gmina Ożarówice</p> <p>Gmina w roku 2023 przeprowadziła 6 kontroli z zakresu ochrony powietrza, nie wykazano uchybień.</p> <p>Gmina Radzionków</p> <p>W ramach realizacji zadania w 2022 roku na terenie gminy przeprowadzone zostały łącznie 53 kontrole dotyczące spalania odpadów w przydomowych paleniskach oraz 28 kontroli w 2023 roku.</p> <p>Gmina Świerklaniec</p> <p>W zakresie ochrony jakości powietrza w latach 2022-2023 pracownicy Urzędu Gminy przeprowadzili następującą ilość kontroli przestrzegania przez mieszkańców zapisów tzw. śląskiej „uchwały antysmogowej” (zgodnie ze złożonym sprawozdaniem z realizacji Programu Ochrony Powietrza dla woj. śląskiego):</p> <ul style="list-style-type: none"> • w 2022 roku: 26 kontroli, w tym 1 kontrola wykazała niespełnianie zapisów ww. uchwały pod kątem konieczności wymiany kotła, • w 2023 roku: 43 kontrole, w tym 13 kontroli wykazało niespełnianie zapisów ww. uchwały pod kątem konieczności wymiany kotła. <p>Gmina Tarnowskie Góry</p> <p>W 2022 roku Straż Miejska przeprowadziła 135 kontroli w zakresie ochrony powietrza ujawniając 46 uchybień, natomiast w 2023 roku przeprowadzono 113 kontroli w powyższym zakresie, z czego 42 to uchybienia.</p> <p>Gmina Zbrosławice</p> <p>Gmina prowadziła kontrole w zakresie gospodarki odpadami. Łącznie przeprowadzone zostały 24 kontrole, podczas których skontrolowano 720 nieruchomości zamieszkałych. Podczas kontroli sprawdzano prawidłową segregację odpadów.</p>
18.	<p>Montaż odnawialnych źródeł energii na terenie gmin powiatu tarnogórskiego</p>	<p>Zgodnie z informacjami TAURON Dystrybucja S.A. Oddział w Gliwicach obecnie na terenie powiatu tarnogórskiego znajduje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 215 instalacji kogeneracji CHP o łącznej mocy 3 320 kW, • 3 instalacji OZE o łącznej mocy 2 499,47 kW,

		<ul style="list-style-type: none"> • 374 mikroinstalacji OZE o mocy powyżej 10 kW – łączna moc 9 402,125 kW, • 6 731 mikroinstalacji o mocy do 10 kW – łączna moc 38 304,608 kW. <p>Ponadto do przyłączenia planowanych jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 26 instalacji OZE o łącznej mocy 26 725,34 kW, • 1 instalacji CHP o łącznej mocy 970 kW. <p>Gmina Krupski Młyn</p> <p>W ramach działania operacyjnego 3.2. Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych na terenie gminy, w kwietniu 2022 roku zakończyła się realizacja projektu pn. „Odnawialne źródła energii poprawą jakości środowiska naturalnego na terenie Gmin Partnerskich - realizacja projektu na terenie Gminy Krupski Młyn”. W zakresie pomp ciepła i pieców na biomasę roboty wykonała firma Flexipower Group z Pabianic natomiast w zakresie paneli fotowoltaicznych i instalacji solarnych firma Ecojura z Częstochowy. Finalnie w ramach prac wykonanych zostało 109 instalacji fotowoltaicznych o łącznej mocy minimum 445,425 kWp, 6 instalacji solarnych o łącznej mocy minimum 13 kW, 37 instalacji pomp ciepła o łącznej mocy 416,40 kW oraz 11 pieców na biomasę o łącznej mocy 175 kW. Koszt prac wyniósł 3 268 372,59 zł.</p> <p>Gmina Ożarówice</p> <p>Gmina Ożarówice zawarła umowę o dofinansowanie projektu grantowego (15.06.2020 r.) oraz realizację projektu pn: „Odnawialne źródła energii szansą na poprawę jakości powietrza w Gminie Ożarówice”, zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie w/w zadania złożonym w Urzędzie Marszałkowskim w Katowicach w dniu 22.10.2018 r. Celem projektu jest przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom klimatu oraz poprawa konkurencyjności regionalnej gospodarki poprzez zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w stosunku do energii źródeł konwencjonalnych. Uzasadnieniem podjętego działania jest konieczność eliminacji lub ograniczenia ilości substancji zanieczyszczających wprowadzanych do powietrza. Osiągnięcie ww. celu będzie realizowane poprzez rozwiązania sprzyjające wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii, a także poprawie efektywności produkcji energii. Na podstawie umowy z firmą ECOEN Consult sp. z o.o. na pełnienie funkcji operatora projektu oraz dużemu zaangażowaniu pracowników gminy wdrażane i realizowane są kolejne etapy projektu.</p> <p>Do końca 2022 roku podpisano 280 umów na kwotę 7 400 000 zł z mieszkańcami gminy dotyczące 95% - ego dofinansowania do wymiany tradycyjnego kotła na pompę ciepła, kocioł na biomasę, lub montaż instalacji fotowoltaicznych. W roku 2022 wypłacono 15 200 000,00 zł z tytułu umów o powierzenie grantu. Do końca projektu, który przewidziany jest na połowę 2023 roku zostanie dofinansowanych 1096 instalacji ekologicznych a wartość całego projektu wynosi prawie 24 mln zł z czego 1 mln 200 tys. zł to wkład własny Gminy Ożarówice.</p> <p>Gmina Radzionków</p> <p>Mając na uwadze potrzebę wsparcia procesów transformacji energetycznej gmina w 2023 roku przystąpiła do realizacji projektu pn. „Rozwój energetyki rozproszonej opartej o odnawialne źródła energii na terenie Gminy Radzionków”, w ramach którego mieszkańcy złożyli niemal 200 deklaracji udziału w programie dofinansowań do zakupu i montażu mikroinstalacji fotowoltaicznych, pomp ciepła i magazynów energii, a gmina złożyła zbiorczy wniosek o przyznanie środków Unii</p>
--	--	---

		<p>Europejskiej na ten cel. Rozstrzygnięcie konkursu na finansowanie realizacji ww. projektu miało nastąpić w I połowie 2024 roku, ale z powodu unieważnienia konkursu przez Urząd Marszałkowski zaplanowano ponowny nabór wniosków pod koniec 2024 roku.</p> <p>Gmina Tarnowskie Góry</p> <p>W ramach realizacji Programu Ograniczenia Niskiej Emisji, w ramach którego udzielano dofinansowania dla mieszkańców do wymiany nieefektywnych źródeł ciepła, w latach 2022-2023 na terenie Miasta zamontowano 19 szt. pomp ciepła.</p> <p>Gmina Zbrosławice</p> <p>W roku 2022 opracowano Program Funkcjonalno - Użytkowy wykonania budowy instalacji fotowoltaicznej przeznaczonej do zasilania oczyszczalni ścieków w Przezchlebie. Wysokość wydatków wyniosła 42 062,31 zł. Brak jest danych dotyczących realizacji zadania w 2023 roku.</p>
19.	Realizacja planu elektromobilności poprzez sukcesywną wymianę taboru autobusowego i zakup pojazdów elektrycznych.	<p>Zestawienie taboru wykorzystywanego do obsługi linii komunikacyjnych na obszarze powiatu tarnogórskiego na dzień 12.03.2024 roku wynosi 186 szt., w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 175 szt. na ON, z czego 29 szt. wprowadzono do użytkowania jako nowe w latach 2022-2023, • 9 szt. elektrycznych wprowadzonych do użytkowania jako nowe w latach 2022-2023, • 2 szt. hybrydowych wprowadzonych do użytkowania jako nowe w latach 2022-2023. <p>Przedsiębiorstwo Komunikacji Metropolitalnej Sp. z o.o. w latach 2022-2023 wprowadziło do użytkowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 39 szt. autobusów fabrycznie nowych, w tym 31 szt. autobusów zasilanych przez ON oraz 8 szt. autobusów elektrycznych, • 12 szt. autobusów zasilanych przez ON używanych (dzierżawa, najem, leasing) wprowadzonych pierwszy raz do obsługi. <p>Wprowadzone do eksploatacji autobusy zastąpiły pojazdy, które zostały wycofane z eksploatacji – m.in. ze względu na wiek, stan techniczny oraz przekazanie 2 szt. na Ukrainę. Wszystkie autobusy wycofane z eksploatacji zasilane były ON. Nowe autobusy zostały również przeznaczone do obsługi nowo uruchamianych linii.</p> <p>Obecnie PKM Sp. z o.o. eksploatuje 8 autobusów elektrycznych, zakupionych i użyczonych, przez Górnśląsko-Zagłębiowską Metropolię z siedzibą w Katowicach. Są to autobusy fabrycznie nowe, zeroemisyjne. Z autobusami przekazano 4 szt. ładowarek mobilnych przewodowych Plug-in (podwójnych) usytuowanych na terenie zajezdni w Świerklańcu oraz 2 szt. ładowarek pantografowych (serwis i nadzór PKM) usytuowanych na dworcu autobusowym w Tarnowskim Górach.</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu tarnogórskiego, 2024

4.2. Zagrożenia hałasem

W zakresie oddziaływania hałasu w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Tarnogórskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2029 założono realizację 3 zadań obejmujących m.in. modernizację infrastruktury drogowej, ograniczenie uciążliwości akustycznej w miejscach występowania szczególnych uciążliwości akustycznych, kontrolę i wydawanie decyzji administracyjnych określających dopuszczalny poziom hałasu oraz uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zagrożeń związanych z nadmiernym hałasem w środowisku.

W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji zadań dotyczących oddziaływania hałasu na terenie powiatu tarnogórskiego w latach 2022-2023, w zakresie zadań własnych i monitorowanych.

Tabela 2 Stan realizacji zadań dotyczących zagrożeń hałasem na terenie powiatu tarnogórskiego

Cel 1. Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego		
L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań
1.	Modernizacja infrastruktury drogowej na obszarze powiatu tarnogórskiego.	<p>Zadanie szczegółowo omówione w rozdziale Przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza.</p> <p>Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Katowicach</p> <p>W latach 2022-2023 nie dokonywano komunikacyjnej oceny akustycznej na terenie powiatu tarnogórskiego. Nie budowano, nie modernizowano i nie rozbudowywano również ekranów akustycznych w ciągu dróg krajowych.</p> <p>Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach</p> <p>W latach 2022-2023 nie wykonywano pomiarów natężenia poziomu hałasu w związku z eksploatacją dróg wojewódzkich na odcinkach zlokalizowanych na terenie powiatu tarnogórskiego. Nie prowadzono również działań związanych z ograniczeniem rozprzestrzeniania się hałasu (wdrażania zasad organizacji ruchu sprzyjających obniżeniu emisji hałasu, poprawa oznakowania dróg, zastosowanie cichych nawierzchni) oraz z oczyszczaniem wód opadowych z dróg wojewódzkich (montaż urządzeń podczyszczających wody opadowe i roztopowe).</p>
2.	Redukcja hałasu przemysłowego (w tym m.in. wyciszenie hal i wymiana maszyn i urządzeń przez zastosowanie obudów dźwiękochłonnych, izolacji akustycznych itp.).	<p>Firma Neomet Sp. z o.o. z siedzibą w Tarnowskich Górach zamontowała ekrany akustyczne na terenie złomowiska w Strzybnicy, gm. Tarnowskie Góry, o wysokości 6m i długości 300 m.</p> <p>W 2023 roku firma EKONORM Sp. z o.o. na zlecenie Powiatu Tarnogórskiego wykonała pomiary poziomu hałasu w środowisku w 4 lokalizacjach (Tarnowskie Góry ul. Gliwicka, ul. Batalionów Chłopskich, Orzech ul. Brzechwy, Zbrostawice ul. Wolności) – kwota 14 760 zł.</p> <p>W 2022 roku firma Sundoor Ławecki Sp. k. na zlecenie Powiatu Tarnogórskiego wykonała pomiary poziomu hałasu w środowisku w 6 lokalizacjach (Szałsza ul. Ziemięcicka, Zbrostawice ul. Polna, Kalety ul. Fabryczna, Tarnowskie Góry ul. Janasa, ul. Hutnicza, Karchowice ul. Słoneczna) - kwota 16 236 zł.</p>

3.	Uwzględnianie terenów narażonych na oddziaływanie hałasu w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.	Zadanie realizowane jest przez gminy powiatu tarnogórskiego w trakcie opracowania nowych lub zmienianych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
----	---	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu tarnogórskiego, 2024

W 2022 roku Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach przeprowadził badania klimatu akustycznego w rejonie linii kolejowej nr 131 na terenie gminy Świerklaniec (RB1 – linia kolejowa: nr 131 - magistralna, zelektryfikowana, czterotorowa, w sąsiedztwie ul. Malinowej w Orzechu, gmina Świerklaniec). W najbliższym sąsiedztwie rejonu badawczego obejmującego fragment wyżej wymienionej linii kolejowej, znajduje się zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Wykonane pomiary w sąsiedztwie linii kolejowej nr 131 wykazały, iż eksploatacja przedmiotowego odcinka linii nie powoduje wystąpienia przekroczeń obowiązujących standardów akustycznych, w obszarach terenów podlegających ochronie akustycznej (poziomy dźwięku 50,8 dB w porze dnia i 50,9 dB w porze nocy).

4.3. Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód

W zakresie gospodarowania wodami i gospodarki wodno-ściekowej w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Tarnogórskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2029 założono realizację 4 zadań obejmujących m.in.: prowadzenie wykazu zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków, budowę, przebudowę i modernizację sieci kanalizacji, w tym deszczowej, dofinansowanie dla Spółek Wodnych, budowę, przebudowę i modernizację budowli przeciwpowodziowych.

W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji zadań dotyczących gospodarowania wodami i gospodarki wodno-ściekowej na terenie powiatu tarnogórskiego w latach 2022-2023 w zakresie zadań własnych i monitorowanych.

Tabela 3 Stan realizacji zadań w zakresie gospodarowania wodami i gospodarki wodno-ściekowej na terenie powiatu tarnogórskiego

Cel 1. Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego		
L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań
1.	Prowadzenie wykazu zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków.	<p>Gmina Kalety Gmina realizuje zadanie. Wg stanu na dzień 31.12.2023 r. na terenie gminy zlokalizowanych było 270 szt. zbiorników bezodpływowych, 10 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków oraz 1 stacja zlewna. W latach 2022-2023 gmina nie prowadziła kontroli mieszkańców w tym zakresie</p> <p>Gmina Krupski Młyn Gmina realizuje zadanie. Wg danych GUS na dzień 31.12.2022 roku na terenie gminy zlokalizowanych było 70 szt. zbiorników bezodpływowych oraz 11 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków.</p> <p>Gmina Miasteczko Śląskie Gmina realizuje zadanie. Wg danych GUS na dzień 31.12.2022 r. na terenie gminy zlokalizowanych było 78 szt. zbiorników bezodpływowych, 16 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków oraz 1 stacja zlewna. Ponadto w 2023 roku gmina przeprowadziła 37 kontroli mieszkańców.</p> <p>Gmina Ożarowice Gmina realizuje zadanie. Wg GUS na dzień 31.12.2022 roku na terenie gminy zlokalizowanych było 158 szt. zbiorników bezodpływowych, 76 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków oraz 1stacja zlewna.</p> <p>Gmina Radzionków Gmina realizuje zadanie. Wg GUS na dzień 31.12.2022 roku na terenie gminy zlokalizowanych było 124 szt. zbiorników bezodpływowych oraz 14 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków.</p> <p>Gmina Świerklaniec Gmina prowadzi ewidencje przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych. Stan na 2022 rok wyniósł 105 szt.</p>

		<p>przydomowych oczyszczalni ścieków i 2 113 szt. zbiorników bezodpływowych. Stan na 2023 rok wyniósł 125 przydomowych oczyszczalni ścieków oraz 1 648 szt. zbiorników bezodpływowych.</p> <p>W ostatnich dwóch latach przeprowadzono 640 kontroli w zakresie zabudowy mieszkaniowej: posiadania umów na odbiór nieczystości ciekłych, dowodów uiszczania opłat za wykonywanie usługi odbioru nieczystości ciekłych.</p> <p>Gmina Tarnowskie Góry</p> <p>Gmina prowadzi ewidencję zbiorników bezodpływowych zlokalizowanych na terenie Miasta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wg stanu na dzień 31.12.2022 rok – 1 155 szt. zbiorników bezodpływowych oraz 339 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków, • Wg stanu na 31.12.2023 rok – 977 szt. zbiorników bezodpływowych oraz 353 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków. <p>W latach 2022-2023 przeprowadzono łącznie 330 kontroli zbiorników bezodpływowych oraz 216 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków.</p> <p>Gmina Tworóg</p> <p>Gmina realizuje zadanie. Wg danych GUS na dzień 31.12.2022 roku na terenie gminy zlokalizowanych było 142 szt. zbiorników bezodpływowych, 195 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków oraz 1 stacja zlewna.</p> <p>Gmina Zbrosławice</p> <p>Gmina realizuje zadanie. Wg danych GUS na dzień 31.12.2022 roku na terenie gminy zlokalizowanych było 2 020 szt. zbiorników bezodpływowych, 498 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków oraz 1stacja zlewna.</p>
2.	Budowa, przebudowa i modernizacja sieci kanalizacji, w tym deszczowej	<p>Gmina Kalety</p> <p>W latach 2022-2023 nie prowadzono zadań z zakresu modernizacji sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej.</p> <p>W latach 2022-2023 realizowano zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa sieci wodociągowej w ulicy Rymera-Lema na długości 324 mb; koszt: 18 000 ,00 zł, • Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Brzozowa – Jaworowa na długości 209 mb; koszt: 18 790,00 zł, • Rozbudowa sieci wodociągowej w ulicy Rzecznej – połączenie do ulicy Łowieckiej na długości 219 mb; koszt: 9 650,00 zł, • Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Rzecznej na długości 251 mb; koszt: 9 750,00 zł, • Rozbudowa sieci wodociągowej pomiędzy ulicą Powstańców a Lubszecką na długości 159 mb; koszt: 5 000,00 zł, • Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Lubszeckiej w Kaletach na długości 83 mb; koszt: 5 000,00 zł. <p>Gmina Krupski Młyn</p> <p>W 2022 roku w ramach ochrony dorzecza Małej Panwi zrealizowano rozbudowę i modernizację gospodarki wodnościekowej – etap II (wydatki obejmowały opracowanie projektu budowy sieci wodociągowej,</p>

	<p>opracowanie planu aglomeracji oraz dzierżawę gruntu pod kanalizację. Powyższe wydatki były niezbędne do uzupełnienia i uaktualnienia dokumentacji dotyczącej uporządkowania gospodarki wodnościekowej na terenie gminy). Wydatkowano 1 598 049,29 zł.</p> <p>Ponadto w 2022 roku został przeprowadzony przetarg wyłaniający wykonawcę przedsięwzięcia polegającego na modernizacji systemu oczyszczania ścieków w Krupskim Młynie: modernizacji oczyszczalni ścieków, budowie sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej w rejonie ulic Powstańców Śląskich, Mickiewicza, Świerczewskiego, 1-go Maja, Krasickiego oraz Głównej 1 i 3, modernizacji sieci kanalizacyjnej w rejonie ul. Buczka, budowie sieci kanalizacji sanitarnej wraz z kolektorem tłocznym w rejonie ul. Głównej i Tarnogórskiej, modernizacji przepompowni ścieków w parku Oczko oraz przy ul. Zawadzkiego, budowie przepompowni przy ul. Głównej i Mickiewicza a także budowie sieci wodociągowej w rejonie ulic Mickiewicza, Świerczewskiego i Głównej 1 i 3 oraz instalacji fotowoltaicznych na potrzeby oczyszczalni ścieków w Krupskim Młynie, przepompowni ścieków przy ul. Leśmiana i ujęć wody w Krupskim Młynie, Ziętku i Potępie.</p> <p>W ostatnich miesiącach 2022 roku wybudowano kanalizację sanitarną i deszczową w rejonie ul. Powstańców Śląskich oraz rozpoczęły się prace związane z budową kanalizacji sanitarnej i deszczowej w rejonie ul. Mickiewicza i Świerczewskiego oraz modernizacji sieci kanalizacyjnej w rejonie ul. Buczka.</p> <p>Gmina Miasteczko Śląskie</p> <p>Gmina w 2022 roku realizowała zadania inwestycyjne pn.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w rejonie ulicy Woźnickiej w Miasteczku Śląskim”. Koszt inwestycji: 449 000,01 zł brutto, • Zakup i dostawa zatapialnych pomp ściekowych do przepompowni ścieków komunalnych przy ul. Dworcowej, ul. Rzecznej, ul. Paprotnej w Miasteczku Śląskim w ramach zadania pn.: „Modernizacja i odtwarzanie urządzeń kanalizacyjnych”. Koszt: 62 730,00 brutto zł, • Dostawa i montaż armatury instalacji tłocznej tj. zasuwy i zawory zwrotne do przepompowni ścieków „P-6” przy ul. Paprotnej w Miasteczku Śląskim, w ramach zadania pn.: „Modernizacja i odtwarzanie urządzeń kanalizacyjnych”. Koszt inwestycji: 29 889,00 brutto zł. <p>Natomiast w 2023 roku Gmina zrealizowała zadania inwestycyjne pn.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Budowa przyłącza kanalizacji deszczowej do budynku OSP Żyglinek w Miasteczku Śląskim”. Koszt inwestycji: 74 415,00 zł, • Wykonano odwodnienie poprzez budowę kanalizacji deszczowej wraz z systemem wpustów ulicznych w ramach zadania inwestycyjnego pn.: „Budowa ul. Brzozowej”. Koszt inwestycji: 54 620,58 zł, • Zakup i dostawa czterech zatapialnych pomp ściekowych do przepompowni ścieków komunalnych przy ul. Starowiejskiej w Bibieli, ul. Jodłowej w Żyglinie, ul. Modrzewskiego w Miasteczku Śląskim oraz do przepompowni ścieków „Gierzyna” w Miasteczku Śląskim, w ramach zadania pn.: „Modernizacja i odtwarzanie urządzeń kanalizacyjnych”. Koszt: 79 679,40 zł,
--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • Zakup i dostawa zestawu naprawczego zaworów oraz sterowników podciśnieniowych dla kanalizacji podciśnieniowej w Żyglinie przy ul. Stacyjnej i ul. ks. Franciszka Wyciślika, w ramach zadania pn.: „Modernizacja i odtwarzanie urządzeń kanalizacyjnych”. Koszt: 4 680,15 zł. <p>Ponadto trwa przygotowywanie kompletnej dokumentacji projektowo-kosztorysowej budowy sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w Miasteczku Śląskim, dla zadania inwestycyjnego pn.: „Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Notozaura w Miasteczku Śląskim”. Całkowity koszt: 129 150,00 zł.</p> <p>Gmina Ożarówice</p> <p>W 2022 roku zrealizowano zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa wodociągów i kanalizacji na terenie Gminy; koszt: 818 860,81 zł, w tym: budowa sieci wodociągowej w ul. Topolowej w Ożarówicach, rozbudowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnej wraz z budową przyłączy w drodze bocznej od ul. Sobieskiego w Tąpkowicach oraz budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w ul. Zielonej i ul. Malinowej w Ożarówicach, • Budowa i modernizacją sieci wodociągowej i budowa kanalizacji sanitarnej wraz z wdrożeniem zdalnego odczytu wodomierzy” współfinansowany z środków Rządowego Funduszu Polski Ład; koszt: 56 660,00 zł. <p>Gmina Radzionków</p> <p>W latach 2022-2023 realizowano inwestycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa kanalizacji przy ul. Orzechowskiej 58 (bocznej); koszt: 254 463,33 zł, • Budowa i przebudowa sieci wodociągowej w ul. Knosały; koszt: 476 334,36 zł, • Budowa kanalizacji tłocznej i grawitacyjnej w ul. Knosały; koszt: 153 238,67 zł, • Rozbudowa sieci wod-kan pomiędzy ulicami Pietrygów i Staszica; koszt: 91 915,79 zł, • Budowa sieci wod-kan w kwartale ulic: Długiej, Danieleckiej, Knosały i przedłużeniu Unii Europejskiej; koszt: 30 866,26 zł, • Budowa sieci wod-kan w kwartale ulic: N. Żołnierza, M. Dąbrowskiej, Ogrodowej, Księżogórskiej i Zejera; koszt: 422 414,20 zł, • Przebudowa sieci wodociągowej w ulicach: Artylerzystów, Grenadierów, Wopistów, Kadetów, Lotników, Lipoka; koszt: 254 106,42 zł, • Współfinansowanie budowy sieci wod-kan; koszt: 298 678,24 zł, • Rozbudowa sieci w wybranych punktach miasta wg wniosków inwestorów; koszt: 311 286,75 zł, • Przebudowa sieci wodociągowej w ul. Św. Wojciecha; koszt: 393,20 zł, • Przebudowa sieci wodociągowej w ul. Orzechowskiej; koszt: 176 743,01 zł,
--	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> • Budowa kanalizacji tłocznej i grawitacyjnej w ul. Knosały; koszt: 131 137,94 zł. <p>Gmina Świerklaniec</p> <p>W 2022 roku zrealizowano następujące zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenie Gminy Świerklaniec; koszt całkowity: 36 548 752,89 zł, • Budowa kanalizacji deszczowej w rejonie ulicy Rodzinnej i Sąsiedzkiej w Świerklańcu; koszt całkowity: 844 177,04 zł, • "Opracowanie wniosku aplikacyjnego wraz z analiza finansową da zadania pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Jarzębinowej w Nakle Śląskim”; koszt: 6 150,00 zł, • "Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej oraz tłocznej wraz z przepompownią ścieków, budowa i przebudowa sieci wodociągowej - Nowe Chechło"; koszt całkowity: 135 875,33 zł. <p>W 2023 roku realizowano następujące zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenie Gminy Świerklaniec”; koszt całkowity: 26 658 448,02 zł, • „Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Lompy w Orzechu”; koszt całkowity: 441 876,36 zł, • „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej wraz z rozbudową oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Świerklaniec” - opracowanie wniosku aplikacyjnego; koszt 19 680,00 zł. <p>Gmina Tarnowskie Góry</p> <p>W latach 2022-2023 Wydział Inwestycji i Remontów Urzędu Miasta w Tarnowskich Górach zrealizował następujące inwestycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa kanalizacji w ul. Starowapienna – Tuwima; koszt: 697 035,15 zł, • Budowa kanalizacji w ul. Starorarnowicka – Sielanka; koszt: 506 222,86 zł, • Budowa kanalizacji w ul. Wiśniowej – etap I + II; koszt: 3 791 230,62 zł, • Budowa kanalizacji w ul. Wiśniowej – etap III; koszt: 1 175 350,71 zł, • Budowa kanalizacji w ul. Siwcowej; koszt: 1 768 190,46 zł, • Budowa kanalizacji w ul. Spacerowej; koszt: 316 339,86 zł, • Budowa kanalizacji w ul. Pastuszki – boczne; koszt: 1 060 947,27 zł, • Przebudowa kanalizacji w ul. Przepiórek; koszt: 340 914,40 zł, • Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenie miasta Tarnowskie Góry (zadanie I); koszt: 2 890 650,34 zł. Zadanie jest planowane do ukończenia w 2024 roku. <p>PWiK Sp. z o.o. w Tarnowskich Górach na modernizację sieci wodociągowo-kanalizacyjnej oraz ściekowej, łącznie w latach 2022-2023 wydatkowała 3 511 272,00 zł. Ponadto w 2022 roku koszt wykonania dokumentacji projektowej modernizacji sieci wodociągowej w ul. Nakielskiej i w ul. Saperów wyniósł łącznie 41 000,00 zł.</p>
--	--	---

		<p>Gmina Tworóg</p> <p>W 2022 roku realizowano zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków w sołectwie Boruszowice – Inwestycja będzie realizowana w okolicy ulic Kaletańskiej, Brzozowej i Świerkowej w sołectwie Boruszowice. W ramach przeprowadzonego postępowania przetargowego podpisano umowę z firmą IDUA Sp. z o.o. z siedzibą w Tarnowskich Górach przy ulicy Gliwickiej 35 na kwotę 4 932 300,00 zł, • Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków w sołectwie Boruszowice (w obrębie ulicy Składowej). W 2021 r. podpisano umowę nr 36/2021 z dnia 21.01.2022 r. z firmą EKOPROJEKT dot. wykonania dokumentacji projektowej dla inwestycji polegającej na budowie sieci kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków dla miejscowości Hanusek-Boruszowice (okolice ul. Składowej). Podpisanie aneksów terminowych pozwoliło zakończyć realizację ww. umowy i dokonać zapłaty w 2022 roku. Zakończenie realizacji projektu planuje się na rok 2024. <p>Gmina Zbrosławice</p> <p>W 2022 roku realizowano następujące inwestycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • modernizację oczyszczalni ścieków w Przechlebiu - etap I; koszt: 2 155 611,00 zł, • budowę sieci wodociągowej ul. Cmentarna w Zbrosławicach; koszt dokumentacji projektowej: 8 700,00 zł, • budowę sieci wodociągowej ul. Powstańców w Zbrosławicach; koszt: 332 500,00 zł, • budowę sieci wodociągowej oraz kanalizacji sanitarnej wzdłuż ul. Dworcowej w Przechlebiu; koszt dokumentacji projektowej: 8 500,00 zł, • budowę sieci kanalizacji sanitarnej w Karchowicach wraz z oczyszczalnią ścieków - etap I; koszt: 3 831 215,67 zł, • budowę sieci kanalizacji sanitarnej w Karchowicach - etap II; koszt: 47 520,00 zł, • budowę zbiorników bezodpływowych na terenie Gminy Zbrosławice - W roku 2022 wykorzystano kwotę w wysokości 86 000,00 zł na dotację do zakupu i montażu 13 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków i 2 szt. bezodpływowych zbiorników na nieczystości ciekłe (szamb), • budowę przydomowej oczyszczalni ścieków dla budynków komunalnych, Pl. Karola Miarki 3 i 4, Zbrosławice; koszt dofinansowania: 151 990,00 zł, • modernizację sieci wodociągowej w ulicy Dworcowej w Wieszowie. W ramach zadania zlecono wykonanie dokumentacji projektowej. Zadanie realizowane było przez Gminny Zakład Komunalny Sp. z o.o., • modernizację sieci wodociągowej Ziemęcice, ul. Łączna i ul. Wiejska: Zadanie realizowane było przez Gminny Zakład Komunalny Sp. z o.o.,
--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> modernizację sieci wodociągowej w ul. Ptasiej, Szalsza. Zadanie realizowane przez Gminny Zakład Komunalny Sp. z o.o.
3.	Dofinansowanie dla Spółek Wodnych	<p>W latach 2022-2023 Powiat dofinansował niżej wymienione spółki wodne w ramach dotacji celowej w łącznej kwocie 30 000,00 zł:</p> <ul style="list-style-type: none"> 10 000,00 zł Spółka Wodna w Połomii, 10 000,00 zł Miejska Spółka Wodna Tarnowskie Góry, 10 000,00 zł Gminna Spółka Wodna Tworóg z siedzibą w Wojsce.
4.	Budowa, przebudowa i modernizacja budowli przeciwpowodziowych	<p>Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach</p> <p>W latach 2022-2023 zrealizowano 23 zadania związane z konserwacją rzek i cieków, w tym:</p> <p><u>2022 rok</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Naprawa umocnienia rowu-2 w km 0+30-element zbiornika Zielona II, gm. Kalety, pow. tarnogórski, woj. śląskie, koszt 10 874,18 zł, źródło finansowania - środki własne, Koszenie zbiornika Zielona I i II na terenie NW Tarnowskie Góry, koszt 14 486,80 zł, źródło finansowania - środki własne, Wykonanie konserwacji (utrzymanie): cieku Babieniczka w km 0+000-8+600 m. Psary, Piasek, Sośnica, gm. Woźniki, m. Kalety, gm. Kalety, woj. śląskie, koszt zadania na całym odcinku - 144 261,78 zł, źródło finansowania - dotacja, Wykonanie konserwacji (utrzymanie) cieku Stoła w km 5+000-14+540 m. Tworóg, Brynek, Boruszowice, Hanusek i Dębienica w km 0+000-1+000 m. Wesola + zator w m. Koty - Krupski Młyn, woj. śląskie, koszt 162 616,46, źródło finansowania - dotacja, środki własne, Wykonanie konserwacji (utrzymanie) cieku Stoła W km 14+540-26+950, m. Tarnowskie Góry, woj. śląskie, koszt 109 144,27 zł, źródło finansowania - dotacja + partycypacja (udział Gminy Tarnowskie Góry w kosztach zadania), Wykonanie konserwacji (utrzymanie) cieku Świniowickiego w km 4+400-13+450, m. Wojska, gm. Tworóg, m. Świniowice, gm. Tworóg, woj. śląskie, koszt 153 497,85 zł, źródło finansowania - dotacja, Usuwanie zatorów na cieku Stoła, Brzeźnica, koszt 27860,00 zł, źródło finansowania środki własne, Zbiornik Brzeźnica naprawa betonów filarów jazów, w szczególności na ich koronach, naprawa spękanych powierzchni jazu stałego, murów, przyczółków, murów niecki wypadowej jazu stałego, usunięcie ognisk korozji na elementach zamknięć, usunięcie roślin porastających elementy betonowe, w szczególności ekran betonowy zapory, gm. Tworóg, woj. śląskie, koszt 141 374,10 zł, źródło finansowania - dotacja, Wykonanie pomiarów przemieszczeń pionowych 3 reperów znajdujących się w korpusie zapory (1 szt.), na mnichu piętrzącym (1 szt.), na wlocie do przelewu powierzchniowego (1 szt.) za pomocą niwelacji precyzyjnej - Zbiornik Świętoszowice -4 000,00 zł, dotacja;

		<ul style="list-style-type: none"> • Odcinkowe prace utrzymaniowe koryta ciekłu Drama w km 22+490-26+135 na terenie gminy Tarnowskie Góry -15 566,79 zł, środki własne + 12 000,00 zł, partycypacja Urzędu Miasta Tarnowskie Góry; • Odcinkowe prace utrzymaniowe koryta ciekłu Drama w km 22+490-26+135 na terenie gminy Tarnowskie Góry - 15 566,79 zł, środki własne 12 000,00 zł, partycypacja Urzędu Miasta Tarnowskie Góry; • Konserwacja ciekłu Świętoszowickiego w km 2+100-4+134 oraz 4+620-5+900 w m. Świętoszowice, Ziemięcice, gm. Zbrosławice, koszt 62 719,32 zł, dotacja; • 13) Awaryjne prace naprawcze koryta ciekłu Drama w km 24+732-24+837 w m. Tarnowskie Góry, gm. Tarnowskie Góry, koszt 59 133,97 zł, dotacja i środki własne. <p><u>2023 rok</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Konserwacja ciekłu Pniowieckiego w km 0+000-2+650 m. Tarnowskie Góry, gm. Tarnowskie Góry, koszt 11 692,69 zł, źródło finansowania - środki własne + partycypacja (udział Gminy Tarnowskie Góry w kosztach zadania), • Koszenie zbiornika Zielona I i II na terenie Nadzoru Wodnego w Tarnowskich Górach, koszt 20 714,40 zł, źródło finansowania - środki własne, • Konserwacja ciekłu Stoła w km 14+540-26+950 m. Tarnowskie Góry, woj. śląskie, koszt 100 297,93 zł, źródło finansowania Tarnowskie Góry w kosztach zadania), środki własne partycypacje (udział Gminy • Koszenie nasypów i skarp rzeki Małej Panwi na terenie Nadzoru Wodnego w Tarnowskich Górach, koszt-48 520,73 zł, źródło finansowania - środki własne, • Wykonanie konserwacji (utrzymania): ciek Brzeznica w km 0+000-10+100, koszt 158 175,54 zł, źródło finansowania - środki własne, • Prace utrzymaniowe koryta rzeki Małej Panwi zabudowa wyrwy, m. Kalety, woj. śląskie, koszt-86 893,60 zł, źródło finansowania - środki własne. • Naprawa szkód powodziowych w korycie ciekłu Rokitnickiego w km 4+274-4+673 w m. Szalsza, Czekanów, gm. Zbrosławice, koszt 149 277,55 zł, środki własne; • Remont koryta ciekłu Drama w km 22+550-23+900 w m. Tarnowskie Góry, gm. Tarnowskie Góry, koszt 252 983,63 zł, środki własne; • Wykonanie oceny stanu technicznego i stanu bezpieczeństwa zbiornika oraz kontroli 5-letniej Świętoszowice zlokalizowanego na ciekłu Świętoszowickim w km 5+909 w m. Świętoszowice, gm. Zbrosławice, pow. Tarnogórski, koszt 37 822,50 zł, środki własne; • Wykonanie pomiarów przemieszczeń pionowych 3 reperów znajdujących się w korpusie zapory (1 szt.), na młachu piętrzącym (1 szt.), na wlocie do przelewu powierzchniowego (1 szt.) za pomocą niwelacji precyzyjnej - Zbiornik Świętoszowice - 4 600,00 zł, środki własne.
--	--	---

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu tarnogórskiego, 2024

W okresie 2022-2023 prowadzone były prace planistyczne kolejnego cyklu wynikającego z wdrażania Dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej. Prowadzono działania zmierzające do opracowanie drugiej aktualizacji Planów gospodarowania wodami - przygotowywano projekty rozporządzeń w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły oraz Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry na terenie, których znajduje się powiat tarnogórski.

W efekcie dnia 17.02.2023 r. weszło w życie Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. 2023 poz. 300), a następnie 24 lutego 2023 r. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. 2023 poz. 335).

Ww. plany dotyczą znacznego obszaru kraju z uwzględnieniem regionów wodnych i jednolitych części wód. Z uwagi na obszar jakiego dotyczyły opracowania nie jest możliwe określenie poniesionych kosztów dla obszaru Powiatu Tarnogórskiego. Opracowania wykonano z dofinansowaniem ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

W 2023 roku na terenie powiatu tarnogórskiego realizowany był Program Moja Woda. Program ten ma na celu ochronę zasobów wody poprzez zwiększenie retencji na terenie posesji przy budynkach jednorodzinnych oraz wykorzystywanie zgromadzonej wody opadowej i roztopowej, w tym dzięki rozwojowi zielono-niebieskiej infrastruktury. WFOŚiGW w Katowicach podpisał 100 wniosków z mieszkańcami powiatu o dofinansowanie inwestycji z zakresu zatrzymania wody opadowej w obrębie nieruchomości.

4.4. Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb oraz zarządzanie zasobami geologicznymi

W zakresie ochrony gleb w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Tarnogórskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2029 założono realizację 2 zadań obejmujących prowadzenie wykazu zanieczyszczeń potencjalnych historycznych oraz zatrzymanie nadmiernego przeznaczania gruntów rolnych pod zabudowę poprzez stosowne zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji zadań dotyczących ochrony gleb i zasobów geologicznych na terenie powiatu tarnogórskiego w latach 2022-2023.

Tabela 4 Stan realizacji zadań w zakresie ochrony gleb na terenie powiatu tarnogórskiego

Cel 1. Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego		
Cel 2. Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska		
L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań
1.	Prowadzenie i aktualizowanie wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi	Wykaz historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi dla terenu Powiatu Tarnogórskiego został sporządzony na zlecenie Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach w 2018 roku, natomiast jego aktualizacja została zlecona i opracowana przez Eurofins OBIKS Polska Sp. z o.o. Katowice w 2020 roku. Wg aktualizacji wykaz ujmuję 8 920 działek. Zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska, wykaz został przekazany do RDOŚ w Katowicach. RDOŚ jest organem właściwym do weryfikacji działek z wykazu i prowadzeniem postępowań dotyczących ewentualnego wpisu danych do rejestru.
2.	Zatrzymanie nadmiernego przeznaczania gruntów rolnych pod zabudowę poprzez stosowane zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.	Zadanie realizowane przez gminy powiatu tarnogórskiego poprzez zapisy w decyzjach o warunkach zabudowy lub miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu tarnogórskiego, 2024

W latach 2022-2023 z terenu powiatu tarnogórskiego do Okręgowego Urzędu Górniczego w Katowicach wpłynęło zgłoszenie dotyczące nielegalnej eksploatacji kopalin ze złoża w miejscowości Ożarówce, gmina Ożarówce. Z uwagi na nieustalenie sprawców wydobywania 70 ton piasku bez wymaganej koncesji, po zawiadomieniu Policji, Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Katowicach odmówił w drodze postanowienia wszczęcia postępowania w sprawie ustalenia opłaty podwyższonej za wydobywanie kopalin bez wymaganej koncesji.

4.5. Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki w obiegu zamkniętym

W zakresie gospodarki odpadami i zapobieganiu powstawania odpadów w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Tarnogórskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2029 założono realizację 2 zadań, obejmujących nadzór administracyjny nad wydanymi decyzjami oraz nadzór nad zadaniem pn. „Ochrona Głównego Zbiornika Wód Podziemnych 330 – Gliwice poprzez kompleksowe unieszkodliwienie odpadów wraz z rekultywacją terenów skażonych Zakładów Chemicznych „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach.

W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji zadań dotyczących gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów na terenie powiatu tarnogórskiego w latach 2022-2023.

Tabela 5 Stan realizacji zadań w zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów na terenie powiatu tarnogórskiego

Cel 2. Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska		
L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań
1.	Nadzór administracyjny nad wydanymi decyzjami z zakresu gospodarki odpadami, w tym kontrole przedsiębiorców.	<p>W latach 2022-2023 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach na terenie powiatu tarnogórskiego dokonywał kontroli podmiotów gospodarczych w ramach przestrzegania warunków gospodarowania odpadami. W tym okresie WIOS w Katowicach skontrolował 27 podmiotów prowadzących działalność, wyniku których ujawniono nieprawidłowości w 14 skontrolowanych podmiotach.</p> <p>W latach 2022-2023 Starosta Powiatu Tarnogórskiego wydał łącznie 10 decyzji – pozwoleń na wytwarzanie odpadów oraz 13 zezwoleń na przetwarzanie (odzysk i unieszkodliwianie) odpadów oraz 11 decyzji dot. pozwolenia na zbieranie odpadów.</p>
2.	Nadzór nad zadaniem pn., Ochrona Głównego Zbiornika Wód Podziemnych 330 – Gliwice poprzez kompleksowe unieszkodliwienie odpadów wraz z rekultywacją terenów skażonych Zakładów Chemicznych „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach w likwidacji”.	<p>Zgodnie z założeniami zadania pn. „Ochrona Głównego Zbiornika Wód Podziemnych 330 – Gliwice poprzez kompleksowe unieszkodliwienie odpadów wraz z rekultywacją terenów skażonych Zakładów Chemicznych „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach w likwidacji” wszystkie odpady poprodukcyjne zlokalizowane w zwałowiskach powinny być poddane odzyskowi lub unieszkodliwione w Centralnym Składowisku Odpadów.</p> <p>Z pozostałych do unieszkodliwienia 425 tys. m³ odpadów niebezpiecznych zaledwie 1/3 z nich znajduje się na gruntach Skarbu Państwa, tj. około 153 tys. m³ odpadów. Pozostała część tj. 2/3 odpadów, znajduje się na zwałowisku nr 1 usytuowanym na gruntach stanowiących własność osób prywatnych. Działki, na których zdeponowano w przeszłości część odpadów na obszarze dawnego poligonu wojskowego, zostały w 2004 r. sprzedane przez Agencję Mienia Wojskowego osobom prywatnym, co w sposób zasadniczy skomplikowało sprawę kompleksowej likwidacji odpadów z obszaru byłych Zakładów. Szacuje się, że na gruntach tych zalega ok. 272 tys. m³ odpadów koniecznych do unieszkodliwienia.</p> <p>Skarb Państwa reprezentowany przez Starostę Tarnogórskiego realizuje program unieszkodliwienia odpadów w zakresie nieruchomości objętych zrzeczeniem się prawa użytkowania wieczystego przez Zakłady Chemiczne w likwidacji, natomiast nie jest prawnie legitymowany do realizacji programu na terenie, do którego nie posiada tytułu prawnego. Brak tytułu prawnego do dysponowania nieruchomościami uniemożliwia Staroście Tarnogórskiemu spełnianie podstawowych wymagań do</p>

		<p>pozyskania środków finansowych z budżetu państwa lub środków unijnych na kontynuowanie unieszkodliwiania pozostałych odpadów.</p> <p>Na likwidację zagrożenie wydano dotychczas 230 mln zł (w latach 1997-2006), unieszkodliwiając ponad 1 mln. m³ odpadów. Do unieszkodliwiania pozostało jeszcze 425 tys. m³ odpadów, w tym 272 tys. m³ na terenach prywatnych. Według różnych szacunków, kwota potrzebna do neutralizacji pozostałej części odpadów, może wynieść ok. 150-160 mln zł.</p> <p>We wrześniu 2023 roku weszła w życie ustawa z dnia 16 czerwca 2023 roku o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1719), zobowiązująca do podjęcia działań sprowadzających się do rozwiązania problemów związanych ze zgromadzonymi przed laty odpadami, na wielkoobszarowych terenach zdegradowanych, do których ustawodawca zaliczył również tereny Zakładów Chemicznych „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach. Ustawa określiła, iż odpowiedzialność za ograniczenie wpływu wielkoobszarowych terenów zdegradowanych na środowisko i zdrowie ludzi – przejął burmistrz miasta, który podejmował będzie działania związane z poprawą stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym. W pierwszej kolejności zlecone zostanie wykonanie kompleksowej oceny stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym – terenie Zakładów Chemicznych „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach, na podstawie której w dalszej kolejności opracowany zostanie projekt planu poprawy stanu środowiska, po uzyskaniu której nastąpi realizacja założonego planu poprawy środowiska.</p> <p>Z uwagi na brak możliwości finansowo-formalnych likwidacja zwałowisk odpadów obejmowała działania zabezpieczające tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • eksploatację oczyszczalni ścieków po Zakładach Chemicznych • monitoring środowiska w rejonie Zakładów Chemicznych „Tarnowskie Góry”. Monitoring odbywał się w 56 punktach. Kwoty przeznaczone na prowadzenie monitoringu zgodnie z zawartymi umowami wyniosły: w 2022- 39 915,96 zł, 2023- 45 832, 26 zł.
--	--	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu tarnogórskiego, 2024

4.6. Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu.

W zakresie zasobów przyrodniczych w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Tarnogórskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2029 założono realizację 2 zadań obejmujących m.in. prowadzenie działań edukacyjnych i usuwanie roślinności inwazyjnej.

W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji zadań dotyczących zasobów przyrodniczych na terenie powiatu tarnogórskiego w latach 2022-2023.

Tabela 6 Stan realizacji zadań w zakresie zasobów przyrodniczych na terenie powiatu tarnogórskiego

Cel 2. Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska		
L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań
1.	Rozwój bazy dydaktycznej edukacji przyrodniczej oraz realizacja działań z zakresu edukacji ekologicznej, w szczególności na temat przedmiotów ochrony na obszarach Natura 2000 oraz walorów przyrodniczych powiatu.	<p>Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach</p> <p>W 2022 roku w Dzienniku Ustaw opublikowano Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 25 marca 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie (PLH240003). Jest to akt prawny o utworzeniu, ustanowieniu i wyznaczeniu obszaru Natura 2000.</p> <p>Natomiast w 2023 roku w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego opublikowano dwa zarządzenia RDOŚ w Katowicach dotyczących obszarów NATURA2000:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 20 lipca 2023 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie PLH240003. Obszar Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie PLH240003 obejmuje system podziemnych wyrobisk, chodników i sztolni, które stanowią zimowisko nietoperzy. Wyrobiska podziemne powstawały od XII do XX wieku w wyniku eksploatacji kruszców metali ciężkich. Jest to jeden z największych systemów podziemnych na świecie. Obecnie liczą ponad 300 km chodników oraz liczne komory i wybierki. Podziemia obejmują 5 sztolni odwadniających, liczne szyby i odsłonięcia w kamieniołomach. Wnętrze podziemi, charakteryzuje się zróżnicowaniem mikroklimatycznym, ważnym dla hibernacji nietoperzy. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 25 września 2023 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Małej Panwi PLH160008.
2.	Usuwanie roślinności inwazyjnej.	Zgodnie z danymi z bazy barszcz.edu.pl na dzień 25.04.2024 r. na terenie powiatu tarnogórskiego zlokalizowano 3 stanowiska barszczu Sosnowskiego: w Kaletach, Nakle Śląskim oraz Tarnowskich Górach.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu tarnogórskiego, 2024

Wojewódzki Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Katowicach¹ w latach 2022-2023 prowadził na terenie powiatu tarnogórskiego kontrole ilości materiału siewnego, wykrytych gatunków kwarantannowych oraz obserwacje fitosanitarnych roślin pod kątem występowania organizmów nie kwarantannowych. W tym okresie WIORiN w Katowicach wykonał:

- 29 kontroli materiały siewnego (nie stwierdzono naruszeń),
- 308 kontroli związanych z gatunkami kwarantannowymi (w 1 przypadku bulwy ziemniaka porażone *Clavibacter sepedonicus* - decyzja o nałożeniu kwarantanny),
- 63 obserwacje fitosanitarne roślin pod kątem występowania organizmów nie kwarantannowych (nie stwierdzono naruszeń),
- 16 kontroli sprzedawców środków ochrony roślin (nie stwierdzono naruszeń).

---

¹ Pismo WIORiN w Katowicach znak W1.021.11.2024 z dnia 6 czerwca 2024 r.

4.7. Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej

W zakresie ochrony lasów w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Tarnogórskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2029 założono realizację 2 zadań obejmujących m.in. pełnienie nadzoru nad lasami nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa oraz zakup sadzonek.

W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji zadań dotyczących ochrony lasów na terenie powiatu tarnogórskiego w latach 2022-2023.

Tabela 7 Stan realizacji zadań w zakresie ochrony lasów na terenie powiatu tarnogórskiego

Cel 2. Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska		
L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań
1.	Prowadzenie nadzoru nad lasami.	Nadzór nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa jest prowadzony przez: <ul style="list-style-type: none"> Starostę Tarnogórskiego, na podstawie porozumień nadzór w połowie został przekazany Nadleśnictwom Świerklaniec i Koszęcin. <p>Koszty w latach 2022-2023 wyniosły 47 009,44 zł.</p> <p>Starostwo Powiatowe w latach 2022-2023 wydało:</p> <ul style="list-style-type: none"> 17 decyzji dotyczących spraw sanitarnych lasów, 86 świadectw legalności pozyskiwania drewna, 2 970 zaświadczeń dotyczących uproszczonych planów urządzenia lasów. <p>Nadleśnictwo Świerklaniec</p> <p>Ogólna powierzchnia lasów w zarządzie nadleśnictwa oraz lasów nadzorowanych w zasięgu Powiatu Tarnogórskiego: 13 915,29 ha. Obecnie obowiązuje PUL dla Nadleśnictwa Świerklaniec na lata 2023-2032 oraz UPUL dla poszczególnych gmin należących do Starostwa Tarnogórskiego w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Świerklaniec na lata 2019-2028.</p> <p>Na terenie powiatu Tarnogórskiego w 2022 roku została odnowiona powierzchnia 165,16 ha, natomiast w 2023 roku została odnowiona powierzchnia 136,77 ha. W latach 2022-2023 nie zostały wykazane akty kłusownictwa na terenie Nadleśnictwa Świerklaniec oraz nie były wykonywane zabiegi związane ze zwalczaniem szkodników leśnych. Nie realizowano projektów w zakresie zalesień w latach objętych sprawozdaniem. Nadleśnictwo Świerklaniec corocznie przeprowadza zabiegi zwiększające odporność lasów min. poprzez czyszczenie i rozwieszanie budek lęgowych, wykonywanie pasów przeciwpożarowych, przeprowadzanie monitoringu stan zdrowotnego lasu oraz prowadzenie dyżurów przeciwpożarowych w okresie trwania akcji bezpośredniej. Nadleśnictwo ma wyznaczone tereny o zwiększonej funkcji społecznej, w których wykonuje się odpowiednio zmodyfikowane zabiegi związane z prowadzeniem gospodarki leśnej.</p> <p>Nadleśnictwo Koszęcin</p> <p>Zasięg administracyjny Nadleśnictwa Koszęcin w granicach Powiatu Tarnogórskiego obejmuje tylko Gminę Kalety, na terenie której powierzchnia gruntów leśnych Skarbu Państwa będących w zarządzie</p>
2.	Zakup sadzonek drzew	

	<p>PGL LP Nadleśnictwa Koszęcin wynosi 3 580,87 ha. Na mocy porozumienia zawartego ze Starostą Tarnogórskim Nadleśnictwo Koszęcin prowadzi również nadzór nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa o powierzchni 73,03 ha.</p> <p>Obecnie obowiązuje PUL dla Nadleśnictwa Koszęcin na lata 2020-2029 oraz 2 UPUL na lata 2019-2028: na obręb ewidencyjny Kalety oraz obręb ewidencyjny Zielona.</p> <p>Terenowa Służba Leśna, inżynierowie nadzoru oraz kierownicy komórek organizacyjnych Nadleśnictwa Koszęcin w sposób ciągły nadzorują i kontrolują prowadzoną gospodarkę leśną, a stwierdzanie nieprawidłowości i uchybienia usuwane są na bieżąco. Ponadto w ramach prowadzonego nadzoru nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa, Nadleśnictwo Koszęcin przeprowadziło:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3 bieżące kontrole stanu sanitarnego lasu w 2022 roku, • 7 bieżących kontroli stanu sanitarnego lasu w 2023 roku. <p>W latach 2022-2023 prowadzono odnowienia na gruntach leśnych Skarbu Państwa na łącznym areale 74,06 ha, w tym 38,85 ha w 2022 roku oraz 35,21 ha w 2023 roku. Nie wykonywano zalesień gruntów nieprzydatnych rolniczo.</p> <p>W latach 2022-2023 na terenie powiatu tarnogórskiego nie odnotowano przypadków kłusownictwa łowieckiego. W roku 2022 Nadleśnictwo Koszęcin prowadziło agrolotnicze zabiegi ograniczania liczebności osnu gwiaździstej, które w granicach Powiatu Tarnogórskiego objęły powierzchnię 13 ha. W roku 2023 na przedmiotowym obszarze nie prowadzono działań związanych z ograniczaniem liczebności szkodliwych owadów. Nadleśnictwo Koszęcin na bieżąco podejmuje i będzie podejmować działania polegające między innymi na ochronie i zachowaniu walorów przyrodniczych, krajobrazowych, kulturowych i społecznych oraz bieżącym monitoringu stanowisk gatunków chronionych i innych cennych obiektów</p> <p>Nadleśnictwo Brynek</p> <p>Powierzchnia lasów położonych na terenie Powiatu Tarnogórskiego administrowanych przez Nadleśnictwo Brynek wynosi 13 154,21 ha. Zadania gospodarcze wykonywane są na podstawie Planu Urządzenia Lasu na lata 2022-2031.</p> <p>Na terenie Powiatu Tarnogórskiego Nadleśnictwo Brynek w 2022 roku odnowiło powierzchnię 83,74 ha, natomiast w 2023 roku - 95,49 ha. Nadleśnictwo nieprzerwanie prowadzi działania z zakresu zwalczania kłusownictwa. W latach objętych sprawozdaniem nie stwierdzono przypadków kłusownictwa na terenie powiatu.</p> <p>Nadleśnictwo Zawadzkie</p> <p>Powierzchnia lasów położonych na terenie Powiatu Tarnogórskiego administrowanych przez Nadleśnictwo Zawadzkie wynosi 1 685,4860 ha. Zadania gospodarcze wykonywane są na podstawie Planu Urządzenia Lasu na lata 2023-2032.</p> <p>Powierzchnia lasów jaką Nadleśnictwo Zawadzkie poddało odnowieniom w 2022 roku to 9,30 ha, natomiast w 2023 roku powierzchnia ta wynosiła 6,68 ha. W latach 2022-2023 nie wykryto przypadków kłusownictwa. Nie wykonywano również nasadzeń oraz zalesień terenów nieprzydatnych rolniczo.</p> <p>Nadleśnictwo Rudziniec</p> <p>Powierzchnia lasów położonych na terenie Powiatu Tarnogórskiego administrowanych przez Nadleśnictwo Rudziniec wynosi 108,43 ha.</p>
--	---

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU TARNOGÓRSKIEGO
ZA LATA 2022-2023

		<p>Zadania gospodarcze wykonywane są na podstawie Planu Urządzenia Lasu na lata 2016-2025.</p> <p>Powierzchnia lasów jaką Nadleśnictwo Rudziniec poddało odnowieniom w 2023 roku to 3,48 ha. W latach 2022-2023 nie wykryto przypadków kłusownictwa, nie było również przypadków zwalczania szkodników leśnych. Nie wykonywano nasadzeń oraz zalesień terenów nieprzydatnych rolniczo.</p>
--	--	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu tarnogórskiego, 2024

4.8. Zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych

W zakresie zarządzaniem ryzykiem klęsk żywiołowych w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Tarnogórskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2029 założono realizację 1 zadania, obejmującego wsparcie finansowe jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratowania techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz zapobieganie i przeciwdziałanie poważnym awariom.

W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji zadań dotyczących zarządzania ryzykiem klęsk żywiołowych na terenie powiatu tarnogórskiego w latach 2022-2023.

Tabela 8 Stan realizacji zadań w zakresie zarządzaniem ryzykiem klęsk żywiołowych na terenie powiatu tarnogórskiego

Cel 2. Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska		
L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań
1.	Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratowania techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz zapobieganie i przeciwdziałanie poważnym awariom	<p>Powiat Tarnogórski</p> <p>W 2022 roku środki wydatkowane na Komendy powiatowe Państwowej Straży Pożarnej pochodziły w 95,98 % z dotacji od Wojewody Śląskiego (kwota dotacji wyniosła 13 961 978,77 zł). Pozostała część wydatków sfinansowana była ze środków Funduszu Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej w kwocie 451 933,00 zł oraz ze środków własnych Powiatu i dochodów wygenerowanych w KPPSP w kwocie 133 000,00 zł.</p> <p>Wydatki majątkowe w kwocie 251 933,00 zł przeznaczono na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zakup samochodu lekkiego rozpoznawczo-ratowniczego dla Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Tarnowskich Górach – 180 000,00 zł; • budowę Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej oraz Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej w Tarnowskich Górach – 71 933,00 zł. <p>W 2023 roku środki wydatkowane na Komendy powiatowe Państwowej Straży Pożarnej pochodziły w 98,11 % z dotacji od Wojewody Śląskiego (kwota dotacji wyniosła 17 572 990,81 zł). Pozostała część wydatków sfinansowana była ze środków Funduszu Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej w kwocie 170 000,00 zł oraz ze środków własnych Powiatu i dochodów wygenerowanych w KP PSP w kwocie 167 789,06 zł.</p> <p>Wydatki majątkowe w kwocie 2 251 856,06 zł przeznaczono na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zakup samochodu specjalnego lekkiego rozpoznawczo-ratowniczego dla Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Tarnowskich Górach - 155 000,00 zł; • zakup sprzętarki do napełniania butli powietrznych oraz kamery termowizyjnej - 70 000,00 zł; • zakup sprzętu do działań ratowniczo-gaśniczych - 20 000,00 zł; • budowę Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej oraz Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej w Tarnowskich Górach - 1 999 067,00 zł; • zwrot niewykorzystanych dotacji oraz płatności, dotyczących wydatków majątkowych - 7 789,06 zł (wydatek Powiatu).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu tarnogórskiego, 2024

4.9. Edukacja ekologiczna

W zakresie edukacji ekologicznej w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Tarnogórskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2029 założono realizację 2 zadań, obejmujących prowadzenie działań podnoszących świadomość ekologiczną np. konkursy, seminaria, konferencje, obchody Dnia Ziemi, Sprzątanie Świata i inne oraz informowanie społeczeństwa o stanie środowiska naturalnego

W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji zadań dotyczących edukacji ekologicznej na terenie powiatu tarnogórskiego w latach 2022-2023.

Tabela 9 Stan realizacji zadań w zakresie edukacji ekologicznej na terenie powiatu tarnogórskiego

Cel 4. Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa		
L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań
1.	Prowadzenie działań podnoszących świadomość ekologiczną np. konkursy, seminaria, konferencje, obchody Dnia Ziemi, Sprzątanie Świata i inne	<p>Powiat Tarnogórski</p> <p>Edukacja ekologiczna powiatu obejmuje głównie zadania publiczne realizowane w ramach otwartego konkursu ofert w zakresie ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego. Otwarty konkurs ofert organizowany jest przez Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach.</p> <p>W latach 2022-2023 udzielono dotacji z budżetu w łącznej kwocie 38 449,16 zł następującym podmiotom na zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym Pomocną Dłoń w Tarnowskich Górach – Eko dla Ziemi, • Koło Łowieckie JELEN' w Będzinie z/s w Mierzęcicach – odbudowanie obniżonego stanu populacji bażanta na terenach miejscowości Tąpkowice Ossy, Niezdara (zaangażowanie w zadanie dzieci i młodzieży), • Śląski Związek Pszczelarzy w Katowicach – ekologia i ochrona pszczół, • Tarnogórskie Stowarzyszenie Hodowców Kanarków i Ptaków Egzotycznych z/s w Miedarach – budowa karmników i budek lęgowych dla ptaków, • Klub Turystyki Caravanningowej GWAREK – edukacja ekologiczna na rowerze, • Stowarzyszenie Wędkarskie ZYJ – zapobieganie niekorzystnym skutkom występowania bobra i wydry w obrębie zbiornika ZYJ, • Ochotnicza Straż Pożarna w Tąpkowicach – edukacja mieszkańców sołectwa Tąpkowice w zakresie szkodliwości spalania odpadów z wykorzystaniem detektora wielogazowego, • Stowarzyszenie Aktywni dla Miasteczka – edukacja ekologiczna oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju, • Ochrona ekosystemu przyrodniczego Zalewu Pniowiec, edukacja ekologiczna oraz propagowanie działań proekologicznych,

		<ul style="list-style-type: none"> • Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Śląska Hufiec Ziemi Tarnogórskiej – Harcerska Szkoła Ekologii, • Tarnogórskie Stowarzyszenie Obywatelskie – I Tarnogórski Dzień Drzewa. <p>Edukacja dzieci i młodzieży jest realizowana przez głównie przez szkoły podstawowe i ponadpodstawowe zlokalizowane na terenie powiatu tarnogórskiego.</p> <p>Gmina Kalety</p> <p>W latach 2022-2023 na terenie gminy edukacja ekologiczna była prowadzona m.in. poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wywiady edukacyjno-informacyjne przeprowadzone w sposób ciągły przez ekodoradcę oraz pracownika punktu Czyste Powietrze w Radiu Piekary, • Edukacja ekologiczna przeprowadzona przez ekodoradcę w przedszkolu Leśne Skrzaty w zakresie ochrony powietrza, Konkursy dla dzieci i młodzieży m.in.: konkurs plastyczny Pokonaj smog oraz konkurs wiedzy ekologicznej, • Udział w konferencjach ekologicznych z zakresu tematyki grzybów, z zakresu tematyki wody, • Zorganizowanie ekostrefy przez ekodoradcę w sposób ciągły podczas m.in.: Dni Miasta Kalety, Polsko-Ukraińskiego pikniku rodzinnego, Kaletańskiej Nocy Świętojańskiej, miejskiego festynu, "Święta Ryby", „Święta Truszczyca", • Spotkania edukacyjno-ekologiczne w ramach programu Czyste Powietrze oraz projektu LIFE. Śląskie. Przywracamy błękit z mieszkańcami miasta: na małym rynku w Kaletach, festynie w Kuczowie, Spotkanie w Szkole w Miotku, w klubie w Drutarni, w Gimnazjum przy ul. 1 Maja w Kaletach, w Szkole Podstawowej w Miotku, w Miejskim Domu Kultury w Urzędzie Miasta Kalety oraz podczas funkcjonowania punktu konsultacyjno-informacyjnego "Czyste Powietrze", • Spektaklu dla dzieci i młodzieży o tematyce czystego powietrza oraz segregacji odpadów, czy też spektaklu "Aladyn na ratunek światu", • Szkolne Zawody Antysmogowe zorganizowane przez ekodoradcę, • Informacje zamieszczane na stronie internetowej Miasta Kalety oraz w lokalnym Biuletynie w sposób ciągły, • Dystrybucja materiałów edukacyjnych o możliwych formach finansowania inwestycji, • Prowadzenie edukacji ekologicznej przez Ekodoradcę w grupach przedszkolnych, • Przekazywanie uczestnikom zorganizowanych wydarzeń informacji na temat możliwych form finansowanie inwestycji. <p>Gmina Miasteczko Śląskie</p> <p>W latach 2022-2023 Gmina realizowała następujące zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kampanię edukacyjną dotyczącą prawidłowej segregacji odpadów komunalnych (plakaty informacyjno-edukacyjne),
--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • Kampanię edukacyjną Gminy Miasteczko Śląskie przy współpracy z Remondis Tarnowskie Góry Sp. z o.o. pn.: „Odpady 2023 r.”, • Doradztwo w zakresie Programu Czyste Powietrze (przygotowanie dla mieszkańców nieodpłatnie wniosków do ww. programu), • Informacja na stronie internetowej urzędu oraz FB o programie PONE oraz o Programie Czyste Powietrze, • Informowanie mieszkańców podczas kontroli o zapisach Uchwały antysmogowej, o zakazie spalania odpadów zielonych, o możliwości skorzystania z dofinansowania z programu Czyste Powietrze oraz konieczności złożenia deklaracji do CEB, • Ulotka A5 składana promująca program Czyste Powietrze, informująca czego nie można spalać w piecach, jakie są skutki spalania odpadów, • Informowanie mieszkańców o jakości powietrza poprzez (4 szt.) czujniki monitoringu powietrza AIRLY rozmieszczone na terenie gminy, • Punkt obsługi programu Czyste Powietrze – Wystawka stoiska programu Czyste Powietrze na Dniach Miasteczka. <p>Gmina Radzionków</p> <p>W Gminie Radzionków realizowany był projekt zintegrowany LIFE Śląskie. Przywracamy błękit. Kompleksowa realizacja programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego, w ramach którego w urzędzie funkcjonowało stanowisko ekodoradcy, którego rolą było udzielanie mieszkańcom pełnego wsparcia doradczego w zakresie planowanych i prowadzonych inwestycji proekologicznych, również w zakresie pozyskiwania dofinansowań ze źródeł zewnętrznych. Ekodoradca ponadto inicjował i prowadził działania z zakresu edukacji ekologicznej. W 2023 r. zorganizowano m.in. cykl 25 warsztatów stacjonarno-terenowych „Cała prawda o smogu – mam prawo do czystego powietrza” dla dzieci i młodzieży z radzionkowskich szkół podstawowych, w Centrum Kultury „Karolinka” miał miejsce edukacyjny spektakl teatralny „Cztery pory roku” dla przedszkolaków, w Przedszkolu nr 3 odbył się warsztat „Życie na łące”, a na Dniach Radzionkowa i na wydarzeniach organizowanych przez Śląski Ogród Botaniczny pojawiał się błękitny namiot programów „Czyste Powietrze” i „Śląskie. Przywracamy błękit”. Równocześnie przeprowadzono kilkanaście innych akcji informacyjno-edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska oraz gospodarowania odpadami.</p> <p>Gmina Świerklaniec</p> <p>W latach 2022-2023 Gmina realizowała następujące zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3 akcje szkolne w postaci edukacji ekologicznej z zakresu ochrony jakości powietrza oraz smogu dla dzieci w wieku klas I-III Szkoły Podstawowej w Nowym Chechle, • Całoroczna kampania edukacyjna w zakresie ochrony środowiska, w tym ochrony jakości powietrza prowadzona w mediach społecznościowych (fanpage na Facebook "Świerklaniec z widokiem na niebo i las"), • Utworzenie stoiska ekodoradcy podczas obchodów Hubertusa w Parku w Świerkłańcu celem udzielania porad dot. zmiany systemu grzewczego na proekologiczny,
--	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> Kampania edukacyjna w zakresie ochrony środowiska, w tym ochrony jakości powietrza prowadzona w lokalnej gazecie informacyjnej, Kampania edukacyjna w zakresie ochrony jakości powietrza prowadzona na stronie internetowej gminy - zamieszczanie informacji, artykułów, wskazań czujników smogu oraz powiadomień o przekroczonych stężeniach PM 10, Kampania edukacyjna w zakresie prowadzenia odpowiedzialnej gospodarki odpadami komunalnymi, w tym ich segregacja oraz edukacja o zakazie ich spalania w kotłach – prowadzenie zajęć w szkołach w ramach systemu gospodarki odpadami komunalnymi, Prowadzenie Punktu Programu Czyste Powietrze na terenie Gminy Świerklaniec, w tym kolportaż ulotek, udzielanie porad oraz edukacja z zakresu ochrony jakości powietrza, Spotkania edukacyjne w szkołach podstawnych, Organizacja finałów UE Green Week o nazwie Śląskie zabawy z ekologią, Kolportaż ulotek i broszur informacyjnych w zakresie poprawy jakości powietrza przez ekodoradcę, Organizacja konkursów ekologicznych dla mieszkańców - rozpowszechnianie idei dbania o środowisko, poszanowania zieleni i ochrony jakości powietrza. <p>Gmina Tarnowskie Góry</p> <p>W latach 2022-2023 prowadzono działania informacyjne i edukacyjne w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych m.in. poprzez rozdawanie ulotek zawierających wytyczne do prawidłowej segregacji odpadów powstających na terenie nieruchomości zamieszkałych oraz naklejanie na pojemnikach służących do gromadzenia odpadów komunalnych informacji o prawidłowości przeprowadzonej przez mieszkańców na danej nieruchomości segregacji odpadów.</p> <p>Ponadto w 2022:</p> <ul style="list-style-type: none"> Wspólnie z Tarnogórskim Centrum Kultury prowadzono warsztaty ekologiczno- edukacyjne „Eko-kraina”, Współorganizowano z Salezjańskim Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym w Tarnowskich Górach eko-dzień oraz z Alba Ekoplus warsztaty, gry i konkursy dla uczniów wszystkich klas w tematyce segregacji odpadów, surowców oraz dbania o przyrodę, Zrealizowano materiał video na temat odnawialnych źródeł energii, Organizowano Tarnogórskie Święta Drzewa, Zakupiono gadżety służące do realizacji celów edukacji ekologicznej. <p>Gmina Twaróg</p> <p>W ramach projektu LIFE. „ Śląskie. Przywracamy błękit” przy okazji gminnego festynu w Kotach w sierpniu 2022r utworzono eko stoisko w ramach którego przygotowano zabawy i gry dla najmłodszych, promując</p>
--	--	--

		<p>ochronę powietrza. Ponadto ekodoradca zainteresowanym udzielał informacji na temat programów dofinansowujących do wymiany źródła ciepła.</p> <p>W październiku 2022 r. przy okazji Święta Drzewa zorganizowano akcję pn.: „Oddaj makulaturę-odbierz drzewko” w ramach której, oddającym makulaturę wydano 1 sadzonkę drzewka. W ramach akcji wydanych zostało 40 szt. drzewek.</p> <p>Jednym z działań dotyczącym edukacji z zakresu ochrony powietrza było zorganizowanie w październiku 2023 r. spektakli ekologicznych dla najmłodszych w szkołach podstawowych w gminie Tworóg pn. „Drzewo życia”, w wykonaniu Krakowskiego Biura Promocji Kultury, których nadrzędnym celem było ukazanie wpływu zanieczyszczeń środowiska na zdrowie ludzi i zwierząt.</p> <p>Organizacja konkursu plastycznego na bombkę bożonarodzeniową pt. „Ubierzmy wspólnie choinkę!Jestem EKO-dbam o błękit nieba”. Celem konkursu było wzbudzenie pozytywnych wzorców proekologicznych, integrację społeczności wśród mieszkańców Gminy Tworóg. Do konkursu zgłoszono 35 prac. Wykonane przez uczestników bombki, posłużyły jako ozdoby gminnej choinki oraz pomoc przy organizacji 32 Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.</p>
2.	Prowadzenie systemu informacji o środowisku i jego ochronie	<p>Powiat Tarnogórski</p> <p>Prowadzenie Systemu Informacji o Środowisku SIOS. Koszt 1 500 zł w 2022 roku oraz 1 500 zł w 2023 roku.</p> <p>Powiat Tarnogórski prowadzi stronę internetową powiat.tarnogorski.pl na której zamieszczone są aktualne dane dotyczące jakości powietrza.</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu tarnogórskiego, 2024

4.10. Kontrola i zarządzanie ochroną środowiska

W zakresie kontroli i działań systemowych w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Tarnogórskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2029 założono realizację 2 zadań.

W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji zadań dotyczących działań systemowych na terenie powiatu tarnogórskiego w latach 2022-2023.

Tabela 10 Stan realizacji zadań w zakresie działań systemowych na terenie powiatu tarnogórskiego

Cel 5. Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska		
L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań
1.	Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tarnogórskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2029”	Raporty tworzone są zgodnie z obowiązującymi przepisami. Raport w 2022 roku został opracowany z realizacji dwóch programów ochrony środowiska, Programu Ochrony Środowiska Powiatu Tarnogórskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2024 oraz Programu ochrony środowiska Powiatu Tarnogórskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2029.
2.	Opracowanie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tarnogórskiego na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2033”	Programy tworzone są zgodnie z obowiązującymi przepisami. Zadanie jest przewidziane do realizacji w 2024 roku.
3.	Gromadzenie danych nt. instalacji emitujących pola elektromagnetyczne wymagających zgłoszenia	Starostwo na bieżąco gromadzi i aktualizuje rejestr instalacji emitujących promieniowanie elektromagnetyczne. Według danych na koniec 2023 roku sumarycznie wszystkich jest 150 zgłoszeń instalacji emitujących promieniowanie elektromagnetyczne. <ul style="list-style-type: none"> w roku 2022 dokonano 5 zgłoszeń instalacji, a także 27 zgłoszeń nieistotnych zmian. w roku 2023 dokonano 9 zgłoszeń instalacji, a także 27 zgłoszeń nieistotnych zmian.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach, 2024

5. Ocena stopnia wykonania założonych celów i priorytetów ekologicznych oraz weryfikacja przyjętych zadań Powiatu Tarnogórskiego w latach 2022-2023.

W latach 2022-2023 realizowanych było szereg inwestycji związanych z remontami i przebudową dróg, termomodernizacją placówek oświatowych. Istotnymi zadaniami realizowanymi na terenie powiatu tarnogórskiego jest rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz remonty i przebudowy dróg na terenach poszczególnych gmin. Zadania te są realizowane na terenie powiatu, niejednokrotnie z zaangażowaniem finansowym powiatu (wspólne inwestycje drogowe), ale są również zadaniami własnymi gmin i miast.

W poniższej tabeli zestawiono wszystkie zadania zaplanowane do realizacji na okres sprawozdawczy 2022-2023.

Tabela 11 Stopień wykonania założonych celów i priorytetów ekologicznych powiatu tarnogórskiego w latach 2022-2023

Wyszczególnienie		Stan realizacji zadań zaplanowanych wykonane (W)/ niewykonane (N)/ w trakcie realizacji (T)
Ochrona klimatu i powietrza		
1	Ograniczenie emisji ze środków transportu poprzez modernizację, remont, wymianę nawierzchni, przebudowę dróg, budowa nowych dróg	W
2	Trasy rowerowe na terenie powiatu	T
3	<p>Termomodernizacja budynków, między innymi następujące zadania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Termomodernizacja budynku I Liceum Ogólnokształcącego im. S. Sempołowskiej w Tarnowskich Górach 2. Termomodernizacja budynków Zespołu Szkół Techniczno - Usługowych w Tarnowskich Górach 3. Termomodernizacja budynku szkoły Specjalnego Ośrodka w Tarnowskich Górach 4. Termomodernizacja budynków II Liceum Ogólnokształcącego im. Stanisława Staszica w Tarnowskich Górach 5. Termomodernizacja budynku Starostwa Powiatowego przy ul. Sienkiewicza 16 w Tarnowskich Górach 6. Termomodernizacja budynku Domu Pomocy Społecznej "Przyjaźń" w Tarnowskich Górach 7. Termomodernizacja budynku warsztatów Zespołu Szkół Techniczno i Ogólnokształcących w Tarnowskich Górach 	<ol style="list-style-type: none"> 1. W 2. W 3. W 4. W 5. W 6. W 7. W
4	Budowa nowych źródeł opartych o OZE	W/T

Wyszczególnienie		Stan realizacji zadań zaplanowanych wykonane (W)/ niewykonane (N)/ w trakcie realizacji (T)
5	Weryfikacja pozwoleń na emisję zanieczyszczeń do atmosfery	W/T
6	Monitoring zanieczyszczeń zwałowiska odpadów niebezpiecznych po Zakładach Chemicznych w Tarnowskich Górach	W/T
Zagrożenie hałasem		
1	Ograniczenie emisji hałasu ze środków transportu poprzez modernizację, remont, wymianę nawierzchni, przebudowę dróg, budowa nowych dróg.	W/T
Gospodarowanie wodami		
1	Weryfikacja pozwoleń wodnoprawnych	W/T
2	Przedsięwzięcia związane z ochroną wód (zarybianie, wykaszanie trawy wokół zbiorników, cieków wodnych, rowów przydrożnych)	W/T
3	Realizowanie zadań modernizacyjnych inwestycyjnych służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej	W
Kopaliny i ochrona gleb		
1	Nadzór nad zadaniem - Ochrona Głównego Zbiornika Wód Podziemnych 330 –Gliwice poprzez kompleksowe unieszkodliwienie odpadów wraz z rekultywacją terenów skażonych Zakładów Chemicznych „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach w likwidacji	W/T
Gospodarowanie odpadami		
1	Nadzór nad zadaniem - Ochrona Głównego Zbiornika Wód Podziemnych 330 –Gliwice poprzez kompleksowe unieszkodliwienie odpadów wraz z rekultywacją terenów skażonych Zakładów Chemicznych „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach w likwidacji	W/T
Zasoby przyrodnicze		
1	Wsparcie finansowe właścicieli gruntów wyznaczonych do zalesiania oraz na zagospodarowanie i ochronę drzewostanu	W

Wyszczególnienie		Stan realizacji zadań zaplanowanych wykonane (W)/ niewykonane (N)/ w trakcie realizacji (T)
2	Nadzór nad lasami niestanowiącymi własność Skarbu Państwa.	W
3	Wspieranie działań mających na celu ochronę siedlisk roślin i zwierząt chronionych i przyrodniczo cennych oraz wartości krajobrazowych	W
4	Przeciwdziałanie wypalaniu traw, współpraca z PSP w zakresie monitoringu podpałów traw i nieużytków oraz podejmowanie działań edukacyjnych w zakresie szkodliwości wypalania traw, ściernisk i nieużytków.	W
Edukacja ekologiczna		
1	Zintensyfikowanie edukacji ekologicznej społeczeństwa w zakresie ochrony przyrody.	W
2	Prowadzenie systemu informacji o środowisku i jego ochronie.	W
3	Edukacja ekologiczna	W
4	Rozwój bazy danych o środowisku i jego ochronie	W

Źródło: opracowanie własne

6. Analiza wskaźnikowa za lata 2022-2023

Na potrzeby monitoringu stanu realizacji „Programu...” została opracowana propozycja wskaźników służących do monitoringu postępu prac realizacji programu. Wskaźniki te wskazują na tendencję zmian, jakie następują w cyklach kilkuletnich na obszarze powiatu tarnogórskiego.

Zestaw wskaźników proponowanych w „Programie...” z 2014 roku i z 2020 roku zawiera wartości bazowe, a na potrzeby monitorowania postępów w osiąganiu celów środowiskowych w poniższej tabeli zostaną wykorzystane te same wskaźniki przedstawione na koniec okresu raportowanego, czyli 2023 roku. Z zastrzeżeniem, że jeśli nie są jeszcze dostępne dane na koniec 2023 roku wykorzystane zostaną dane na koniec 2022 roku.

Poniższy zestaw wskaźników pokazuje trendy w ochronie środowiska i jakości jego stanu a jednocześnie umożliwia monitoring realizacji założeń polityki ochrony środowiska.

Tabela 12 Wskaźniki realizacji Programów ochrony środowiska

Lp.	Wymiar wskaźnika	Źródło	Stan z programu ochrony środowiska w 2014	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2021	Stan na 31.12.2023
1	Dążenie do zmniejszenia zanieczyszczeń pyłowych (pyłu PM10) na stanowisku pomiarowym. Tarnowskie Góry ul. Litewska 6	RWMŚ w Katowicach	43,5	38,0	37,5	35,0	33,2
2	Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych [Mg/rok]	GUS	440 910	466 795	475 359	481 340	458 093*
3	Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych [Mg/rok]	GUS	64,0	77,0	69,0	59,0	43,0*
4	Stosunek objętości ścieków oczyszczonych w ściekach wymagających oczyszczenia [%]	GUS	70,6	73,4	76,4	77,2	93,4*
5	Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów [%]	GUS	34,2	53,2	54,8	56,6	57,8*
6	Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków [%]	GUS	68,2	72,6	75,1	78,2	79,3*
7	Zużycie wody w przeliczeniu na mieszkańca [m3/rok]	GUS	59,1	57,1	56,7	55,8	53,1*
8	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	gminy, GUS	466,5	545,3	570,2	622,5	629,7*
9	Masa odebranych odpadów komunalnych ogółem [Mg/rok]	gminy	33 667,0	48 915,1	62 197,8	69 290,75	66 027,45*
10	Masa odpadów komunalnych zebranych selektywnie [Mg/rok]	gminy	5 050,0	17 472,3	27 331,5	29 292,55	28 017,52*
11	Masa odpadów komunalnych odebranych jako zmieszane odpady komunalne [Mg/rok]	gminy	28 617,0	31 442,8	34 866,4	39 998,24	38 009,93*
12	Zmieszane odpady komunalne zebrane	GUS	243,3	225,9	249,0	287,7	273,1*

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU TARNOGÓRSKIEGO
ZA LATA 2022-2023**

Lp.	Wymiar wskaźnika	Źródło	Stan z programu ochrony środowiska w 2014	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2021	Stan na 31.12.2023
	wciążu roku na 1 mieszkańca [kg/M/rok]						
13	Liczba instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych [szt.]	gminy	1	1	1	1	1
14	Zlikwidowane dzikie wysypiska [szt./rok]	gminy, GUS	465	244	331	300	357*
15	Odpady zebrane podczas likwidacji dzikich wysypisk [Mg/rok]	gminy, GUS	339,3	116,7	140,4	87,2	137,3*
16	Ilość wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu [Mg/rok]	gminy	2 788,0	3 678,3	3 647,3	3 600,1	3 507,5
17	Obszary prawnie chronione [ha]	CRFOP	565,4	568,1	568,1	568,15	590,22*
18	Powierzchnia lasów [ha]	GUS	32 946,0	33 224,0	33 264,0	33 255,0	33 278,0
19	Pomniki przyrody [szt.]	CRFOP	150	147	137	139	144
20	Powierzchnia użytków rolnych [ha]	GUS	22 389,0	22 526,0	22 420,00	22 269,0	22 168,0
21	Grunty zrekultywowane – powierzchnia [ha]	Powiat	25	25	25	2,38	1,51
22	Grunty wymagające rekultywacji [ha]	Powiat	31	31	31	38,65	74,28
23	Pomiary natężenia pól elektromagnetycznych Centralne dzielnice lub osiedla miast o liczbie mieszkańców < 50 tys. [V/m]	RWMŚ w Katowicach	1,31	nb.	0,44 (dane za 2018 r.)	nb.	nb.
24	Pomiary natężenia pól elektromagnetycznych Tereny wiejskie [V/m]	RWMŚ w Katowicach	0,59	0,38	0,20	nb.	nb.
25	Liczba zdarzeń o znamionach poważnej awarii oraz poważnych awarii na terenie powiatu [szt.]	WIOŚ	0	0	0	0	0

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU TARNOGÓRSKIEGO
ZA LATA 2022-2023**

Lp.	Wymiar wskaźnika	Źródło	Stan z programu ochrony środowiska w 2014	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2021	Stan na 31.12.2023
26	Liczba zakładów w rejestrze potencjalnych sprawców poważnych awarii [szt.]	WIOŚ	3	3	3	3	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu tarnogórskiego, 2024

*- dane z 2022 r.

nb. – nie badano/ nie przeprowadzono pomiarów PEM

W poniższej tabeli zestawiono nakłady finansowe poniesione na wszystkie zadania z uwzględnieniem kierunku interwencji, w okresie sprawozdawczym 2022-2023

Tabela 13 Nakłady finansowe poniesione zadania z uwzględnieniem kierunku interwencji, w okresie sprawozdawczym 2022-2023

Obszar interwencji	Koszty poniesione w latach 2022-2023
Ochrona klimatu i powietrza	63 135 600,00
Zagrożenia hałasem	30 966,00
Pola elektromagnetyczne	Koszty administracyjne
Gospodarowanie wodami	96 577 540,00*
Ochrona powierzchni ziemi	Koszty administracyjne
Gospodarka odpadami	85 748,22
Zasoby przyrodnicze	47 009,44
Edukacja ekologiczna	38 449,16

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu tarnogórskiego, 2024

*Wysoka kwota wydatkowana na gospodarowanie wodami wynika z inwestycji w gminie Świerklaniec- budowa kanalizacji w latach 2022-2023.

7. Podsumowanie

Niniejszy dokument stanowi Raport za okres od 1 stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2023 roku z wykonania Programu ochrony środowiska Powiatu Tarnogórskiego za lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2029, i zawiera:

- analizę realizacji zadań planowanych do realizacji,
- ocenę stopnia realizacji celów ekologicznych,
- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- analizę efektywności Programu w oparciu o wskaźniki w nim określone.

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Tarnogórskiego stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ochrony środowiska w całym powiecie. Realizacja zadań w latach 2022-2023, zawartych w poszczególnych obszarach tematycznych, daje podstawy do osiągnięcia przyjętych celów i kierunków działań Programu ochrony środowiska dla Powiatu Tarnogórskiego, zgodnych z polityką ekologiczną Województwa Śląskiego, a tym samym gwarantuje zrównoważony rozwój gmin należących do powiatu - obecnie jak i w perspektywie wieloletniej. Niniejszy Raport z wykonania Programu ochrony środowiska przedstawia podjęte działania zaplanowane na lata 2022-2023.

Do najważniejszych zadań w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza należy zaliczyć przede wszystkim wymianę źródeł ciepła zarówno w budynkach użyteczności publicznej jak i mieszkalnych. Według zebranych danych, każda z gmin udzielała dofinansowania dla mieszkańców do wymiany nieefektywnych źródeł ciepła.

Powiat Tarnogórski w miarę możliwości realizował prace związane z termomodernizacją dwóch budynków użyteczności publicznej: Wieloprofilowego Zespołu Szkół w Tarnowskich Górach – wykonano remont dachu i poddasza tarnogórskiej „Sorboni” oraz wykonano izolację ścian fundamentowych w budynku warsztatów Zespołu Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich w Tarnowskich Górach. Ponadto w 2022 roku podpisano umowę z wykonawcą robót na termomodernizację budynku Zarządu Dróg Powiatowych w Tarnowskich Górach przy ulicy Pyskowskiej wraz z montażem instalacji fotowoltaicznej.

W latach 2022-2023 Zarząd Dróg Powiatowych w Tarnowskich Górach realizował zadania ograniczające emisję komunikacyjną poprzez modernizację dróg powiatowych. Zarząd w 2022 roku wykonał remont 3 odcinki dróg powiatowych oraz remont nawierzchni 36 odcinków dróg na terenie gmin powiatu. Remonty nawierzchni wykonano w oparciu o przeprowadzony uprzednio przegląd stanu technicznego dróg. Zakres rzeczowy jak również technologię naprawy dostosowano do stopnia zdegradowania nawierzchni poszczególnych odcinków dróg wraz z uwzględnieniem natężenia ruchu na odcinkach dróg powiatowych.

W tym samym okresie realizowano zadania związane z ograniczaniem hałasu wzdłuż dróg w ramach którego Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad przy DK 11 i DK 78 w latach 2022-2023 nasadziła 42 szt. drzew oraz usunęła 45 szt. drzew.

W latach 2022-2023 nie dokonywano komunikacyjnej oceny akustycznej na terenie powiatu Tarnogórskiego ani pomiarów natężenia poziomu hałasu z związku z eksploatacją dróg zlokalizowanych na terenie powiatu.

Ważnym elementem środowiska są wody powierzchniowe i podziemne oraz związane z nimi działania powodujące poprawę ich jakości i ochronę przed zanieczyszczeniami. Wg stanu GUS na dzień 31.12.2022 roku (brak danych za 2023 rok) na terenie powiatu tarnogórskiego zlokalizowanych było 5 367 szt. zbiorników bezodpływowych oraz 1 269 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków. Oznacza to, że tylko w 2022 roku na terenie powiatu wybudowano 808 szt. zbiorników bezodpływowych oraz 49 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków.

Wśród działań chroniących wody powierzchniowe i podziemne na terenie powiatu tarnogórskiego należy wymienić budowę lub modernizację całej infrastruktury związanej z poborem wód

i oczyszczaniem ścieków komunalnych i przemysłowych. Rozbudowę i modernizację sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej w latach 2022-2023 prowadziły wszystkie gminy powiatu.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach na terenie powiatu tarnogórskiego dokonywał kontroli podmiotów gospodarczych w ramach przestrzegania warunków gospodarowania odpadami.

W latach 2022-2023 Starosta Powiatu Tarnogórskiego wydał łącznie 10 decyzji – pozwoleń na wytwarzanie odpadów oraz 13 zezwoleń na przetwarzanie (odzysk i unieszkodliwianie) odpadów.

Wszystkie podmioty i instytucje prowadziły w swoim zakresie edukację ekologiczną mającą na celu podnoszenie świadomości w zakresie ochrony powietrza (punkty konsultacyjne „Czyste powietrze”), w zakresie prawnych i przyrodniczych podstaw funkcjonowania obszarów chronionych oraz w zakresie ochrony dziedzictwa ekologicznego, prawidłowej gospodarki odpadami, gospodarki wodnościekowej, ochrony wód powierzchniowych i podziemnych.

Wszystkie działania w połączeniu z realizacją zadań o charakterze edukacyjnym w dużej mierze przyczyniają się do poprawy, jakości środowiska na obszarze powiatu tarnogórskiego. Realizacja zadań zaproponowanych w Programie przyczyniła się do:

- poprawy warunków życia i zdrowia mieszkańców poprzez: zmniejszenie niskiej emisji (wymiany kotłów, termomodernizacje obiektów użyteczności publicznej oraz mieszkalnych, remonty i modernizacje dróg publicznych),
- zmniejszenie zrzutu surowych ścieków do rzek i potoków poprzez rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej,
- poprawy komfortu i zdrowia mieszkańców dzięki dostępowi do dobrej jakości wody do picia w wyniku budowy sieci wodociągowej oraz modernizację ujęć wody,
- udrożnienia ruchu komunikacyjnego poprzez rozbudowanie i modernizację układu komunikacyjnego powiatu,
- poprawy warunków życia mieszkańców dzięki większemu dostępowi do sieci gazowej i elektroenergetycznej,
- zmniejszenia uciążliwości działalności gospodarczych dzięki kontrolom i egzekwowaniu wydawanych decyzji administracyjnych,
- zwiększenia atrakcyjności powiatu poprzez usunięcie wyrobów zawierających azbest,
- powiększenia powierzchni terenów rekreacyjnych,
- zwiększenia atrakcyjności walorów turystycznych dzięki sprzątaniam, oznakowaniu i tworzeniu infrastruktury turystycznej, a przy tym zwiększenia zainteresowania aktywnym sposobem spędzania czasu wolnego,
- cyklicznie i okresowo realizowanym działaniom edukacyjno-informacyjno-promocyjnym na obszarze wszystkich gmin należących do powiatu,

Oceniając dotychczasowy stan realizacji zadań zapisanych w harmonogramach „Programu...” jednoznacznie można stwierdzić, że zadania na bieżąco są realizowane, dowodem na to są wskaźniki oraz ilość wydatkowanych środków finansowanych na realizację zadań własnych powiatu oraz monitorowane innych jednostek i podmiotów.

Zaawansowanie realizacji celów i zadań ekologicznych jest zróżnicowane. Są zadania na realizację których wydatkowano wiele większe środki niż te planowane, gdyż udało się pozyskać źródło finansowania, są również takie zadania, których realizacja jest planowana na lata następne ze względu na niedostateczne środki finansowe, a także długie i skomplikowane procedury przetargowe. Mimo to Powiat, Gminy nieustannie starają się pozyskiwać dofinansowanie na realizację zadań ze środków zewnętrznych zarówno krajowych i zagranicznych w celu realizacji zadań kosztownych, gdyż nie ma możliwości sfinansowania ich ze środków budżetu własnego.

